Hayat

Bu Sayıda :

W. H. Barlett ve Thomas Allom'un gravürleriyle albüm kalında

ESKİ İSTANBUL

SAYI: 11 9 MART 1961 125 KURUŞ

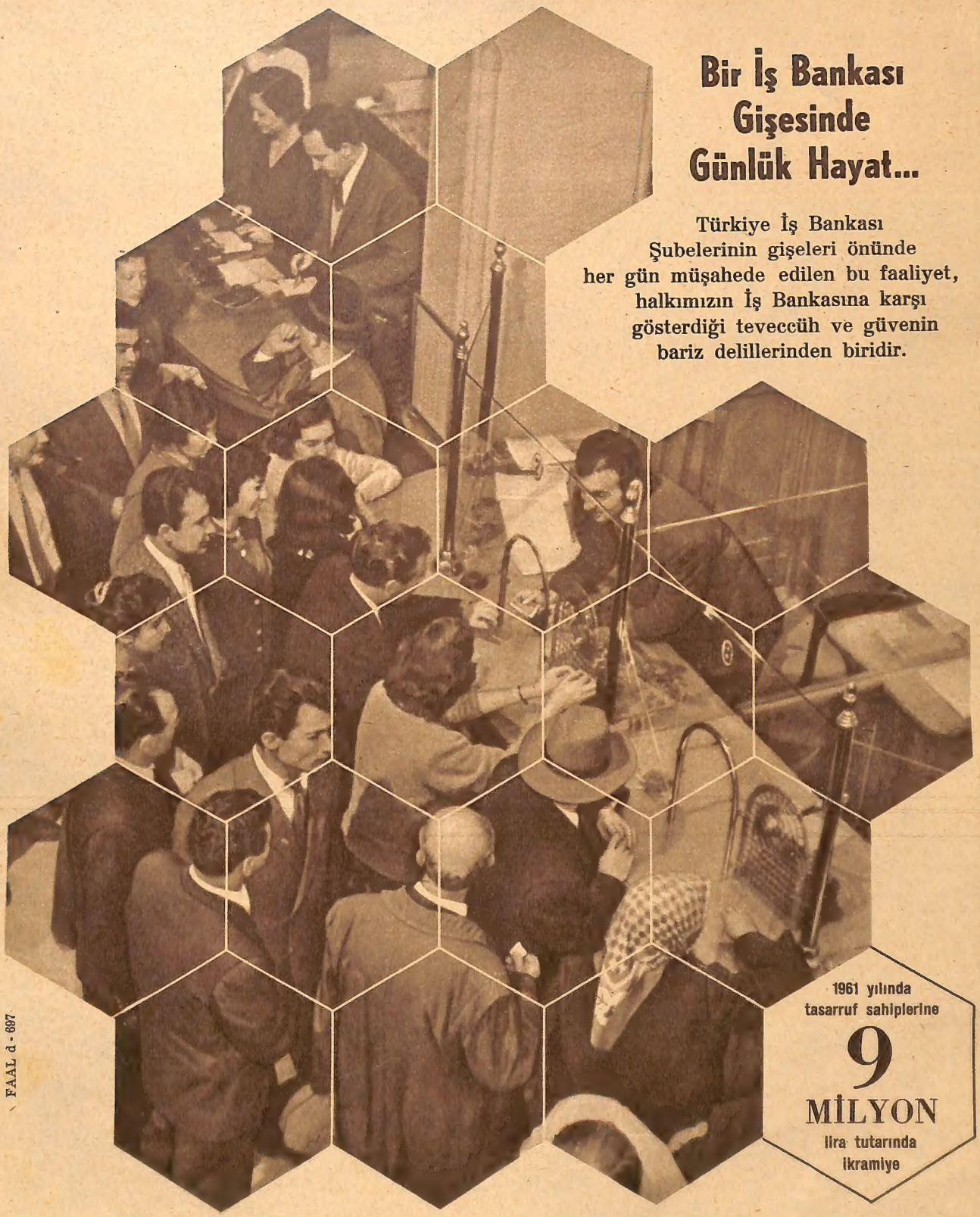

Bir İş Bankası Gişesinde Günlük Hayat...

Türkiye İş Bankası Şubelerinin gişeleri önünde her gün müşahede edilen bu faaliyet, halkımızın İş Bankasına karşı gösterdiği teveccüh ve güvenin bariz delillerinden biridir.

1961 yılında tasarruf sahiplerine

9

MİLYON

lira tutarında ikramiye

FAAL d - 697

TÜRKİYE İŞ BANKASI

paranızın... istikbalinizin emniyeti

Bu mecmua «Basın Ahlâk Yasası»na uymağı kabul etmiştir.

KIRALİÇE II. ELİZABETH

HAFTALIK MECMUA

YIL: 5 SIRA No.: 231
SAYI: 11 CİLT: I 1961

SAHİBİ : Şevket RADO
Telefon : 22 52 50

NEŞRİYAT MÜDÜRÜ :
Hikmet Feridun ES
Telefon : 22 29 19

YAZI HEYETİ :
Sadun Altuna, Fikret Arıt, Hikmet Andaç, Orhan Tahsin, Kemaleddin Tuğcu, Turgut Etingü, Adnan Erim, Muallâ Bayraktar, İhsan Tayşılı, Turgut Bıçakçıoğlu. **Resim:** Ayhan Erer. **Fotoğraf:** İnal Tengızman, Erol Dernek, Necdet İşler. **Ankara Bürosu:** Ulus Meydanı, Hükümet Cad. No. 1, Kat 5. Yılmaz Çetiner, Foto Ozan Sağdıç. Telefon: 11 44 45. **Ajanslar:** Associated Press - United Press - Keystone - T. Haberler Ajansı - Ajans Ekspres.

BU SAYIDA MESUL MÜDÜR :
Sadun ALTUNA

TELİF HAKLARI :
Neşrettiğimiz bütün yazı ve resimlerin iktibas hakkı mahfuzdur. Gönderilen yazı ve resimler basılsın veya basılmasın iade edilmez.

BASILDIĞI YER :
Tifdruk Matbaacılık Sanayii A. Ş. Basımevi, Divanyolu Türbedar sokak No: 22 İstanbul. **Santral :** 22 48 88

MUHASEBE VE ABONE :
Telefon : 27 49 52 Cağaloğlu, Çatalçeşme sokak, Aydınlık Han, Kat 2.

İLÂNLAR :
Türk Basın Birliği Resmî İlânlar Limited Ortaklığından verilen, tekniğimize uygun her türlü ilân alınır.

ABONE ŞARTLARI :
(Türkiye için)
Yıllık (52 Sayı) 60 T. L.
6 Aylık (26 Sayı) 30 T. L.
Yabancı memleketler için 100 T. Lirası karşılığı (âdi posta ile)
Yıllık : 11 $ veya 4 £
6 Aylık : 5.50 $ veya 2 £
Kıbrıs'ta satış fiatı: 100 mil

Hayat mecmuası yabancı memleketlerde Dolâr olarak 15 Cent'e, İngiliz Lirası olarak 1 Shilling'e veya bunların karşılığı olan fiatla satılır. Abone olmak istiyenler yukarıda yazılı Dolâr veya İngiliz Lirasını T. C. Merkez Bankası vasıtasiyle adresimize gönderdikleri takdirde mecmualarını muntazaman alırlar. Uçakla gönderilecek abonelerden uçak posta masrafı ayrıca tahsil edilir.

Memleketimizi ziyareti münasebetiyle

KIRALİÇE II. ELİZABETH

Memleketimizi ziyareti münasebetiyle: KIRALİÇE II. ELİZABETH

- Kıraliçe isterse İngiliz donanmasını satabilir...
- İngilterede bütün kuğu kuşları Kıraliçenin malıdır...
- Kıraliçe adalet ve şeref sembolü sayıldığı için mahkûmları dilediği gibi affedebilir...
- Herhangi basit bir vatandaşa lord ünvanı verip Lordlar Kamarasına aldırabilir...

Buna karşılık...

- Kendisi, parlâmento başkanının müsaadesi olmadan parlâmentoya giremez...

Kıraliçenin iki şahsiyeti

Yandaki fotoğrafta İngiltere Kıraliyet ailesi görülüyor. Bu resim Buckingham Sarayının «Mavi Oda» diye anılan salonunda saray fotoğrafçısı Cecil Beaton tarafından çekilmiştir. Alttaki fotoğraf ise Kıraliçe Elizabeth'i, İngiltere'deki maden ocaklarından birini ziyaretinde ocağa inmek üzere madenci elbisesiyle gösteriyor.

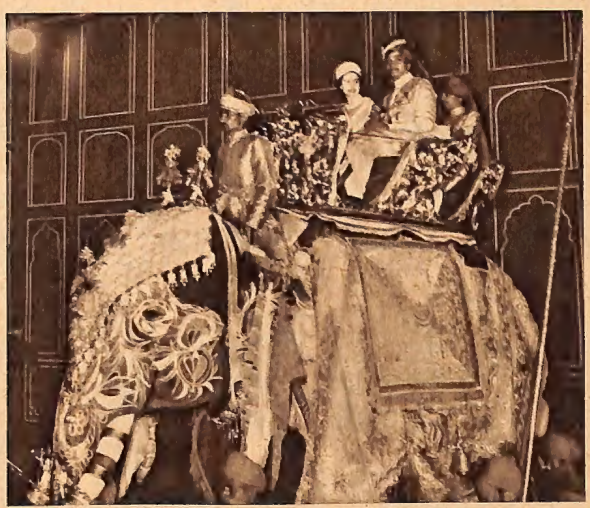

Kıraliçe Elizabeth'in son Hindistan seyahati çok hareketli ve renkli geçti. Resimde ünlü mihracelerden biri ile süslü bir filin üzerinde görülüyor.

MEŞHUR TUVALETLERİ VE MÜCEVHERLERİ

1

2

3

4

5

DEĞİŞİK ırk, renk ve dinlere mensup topluluklardan meydana gelmiş olan İngiliz camiasının birleştirici ruhunu temsil eden Kıraliçe Elizabeth çok genç yaşından beri büyük bir yükü omuzlarında taşıyan bir insandır ama dirayeti, görgüsü ve zekâsı sayesinde bu büyük yükün altından rahatlıkla kalkmakta ve vazifesini mükemmel surette başarmaktadır. Öte yandan, asırlardan beri devam edegelen sarsılmaz bir ananenin hakiki sembolü olan Kıraliçe Elizabeth, modern hayatımızın günlük şartlarına uygun bir şekilde yaşamasına rağmen, İngiliz hanedanına has örf ve âdetlere de tamamen sadıktır. Öyle olması şarttır, çünkü İngiltereyi İngiltere yapan bu örf ve âdetler, bu ananelerdir. Yetkisi çok büyük olmakla beraber tabiatiyle bu salâhiyet ve haklarını yerinde ve pek nadir olarak kullanır. Hâsılı İngiltere Kıraliçesi hükümdarlık eder, fakat hükmetmez. Kıraliçenin hükümeti Kıraliçe namına İngiltereyi idare eder. Memleketinin idaresiyle ilgili en önemli görevi, Başvekili tâyin etmek ve parlâmentoyu kurmaktır. Bu parlâmentoyu davet edip dağıtmak yine salâhiyeti içindedir. Buna mukabil parlâmento başkanının izni olmadan parlâmentoya giremez. Bu iş asırlardan beri süregelen bir merasime tabidir. Diğer taraftan Kıraliçe harb ilân etmek, sulh yapmak, toprak kabul edip, toprak vermek haklarına da sahiptir. Ananeye göre İngiltere donanması da Kıraliçenin öz malıdır ve bu donanmayı arzu ettiği gibi satabilir. Ama, bu daha ziyade sembolik bir mal sahipliğidir. İngilteredeki bütün kuğu kuşları da kıraliçenin malı olduğu halde, bugün İngiltere de her fâni vatandaş gölünde veya havuzunda dilediği gibi kuğu besliyebilir. Dünyanın en çok çalışan insanlarından biri olan Elizabeth, aynı zamanda mükemmel bir ev kadınıdır. Hareketli hayatından ayırabildiği vakitleri üç çocuğu ve kocası ile geçirir. Bu, günlük hayatının en mutlu anlarıdır.

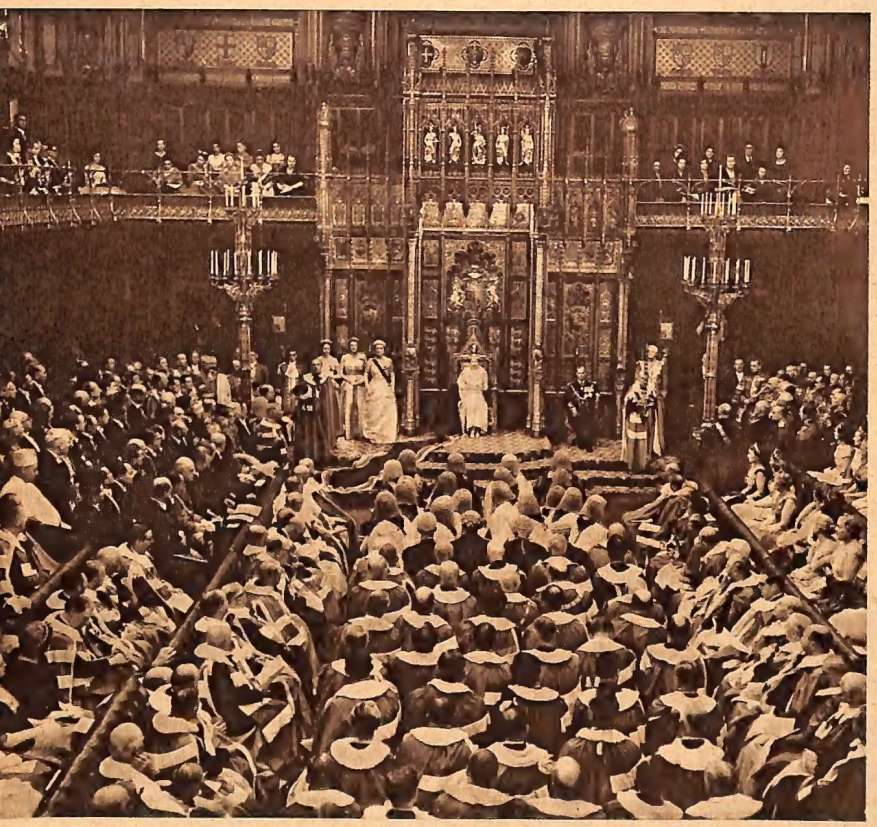

Kıraliçenin en önemli görevlerinden biri de parlâmentoyu açmak ve bu münasebetle bir nutuk söylemektir. Bu açılış törenleri en parlak merasimlerden sayılır ve İngiliz geleneğinin ihtişamını en renkli şekilde belirtir.

1 — Kıraliçe Elizabeth bir prömiyere geliyor. Brokardan yapılmış tuvaletinin üzerinde zümrüt ve yakutla işlenmiş yaprak ve çiçek desenleri görülmektedir.
2 — İngiltere Kıraliçesi, şerefine verilen bir konserde. Bu konserde kıraliçe en kıymetli mücevherlerinden bazılarını takmıştı.
3 — Kraliçe Elizabeth'in çok kıymetli taşlarla işlenmiş başka bir tuvaleti. Boynundaki gerdanlığı fevkalâde günlerde takmaktadır.
4 — Kıraliçe Elizabeth bir filmin ilk gösterilişinde saten düşes üzerine işlemeli zarif tuvaletiyle.
5 — Kıraliçe, eşi Edinburg dükü ile beraber. Kıraliçe Elizabeth, üzerine altın - gümüş işlemeli beyaz tülden bir tuvalet giymiştir.

İNGİLİZ TAHTININ ÜNLÜ TACI

Elizabeth tahta geçerken, Kıraliçeye yeni bir taç hazırlanmış, böylece ünlü kıraliyet tacı bir kere daha değişikliğe uğramıştı. Sırf platinden yapılan yeni tacın kaidesi, Victoria'nın tacından alınmış, üzeri de yalnız elmaslarla süslenmiştir. 1911 de Kıraliçe Mary'nin tacına takılan meşhur Kohinor elması yine çemberin ön tarafına konmuş, ancak haç şeklindeki zeminin kenarları birleştirilerek kare haline getirilmiştir. Victoria'ya Lahore hazinesinden hediye gelen ve Victoria'nın o zaman pantantif olarak kullandığı başka bir taş da, Elizabeth tacının tepesine tesbit edilmiştir. Üstte kıraliyet tacının eski şekli ve Kohinor elması görülüyor.

Sohbet KÖŞESİ

YALNIZ CEZA İLE OLMAZ

KANUNLARI okuyorsunuz: Her maddesinde bir ceza! Yapmamanız gereken şeyler var; yaparsanız şu ceza! Yapmanız gereken şeyler var; yapmazsanız bu ceza! Kanun koyucu bu cezaları insanlar arasındaki münasebetleri tanzim etmek için koyduğunu söyler. Sahifeleri karıştırıyorsunuz: Yapılacak şeyleri en iyi şekilde yapan ve yapılmıyacak şeyleri katiyen yapmıyan insanlara mükâfat yok!

Çalıştığınız yere geliyorsunuz. Sağınız, solunuz birtakım yasaklarla ve onlara bağlı cezalarla dolu! Yasaklara riayet ediyorsunuz. Nizamların, âmirlerin yap dediklerini sonuna kadar, en iyi şekilde yapıyorsunuz. Bunları yaptığınız için de bir mükâfat ümid ediyorsunuz. Mükâfat yok!

Ailemizin içinde de durum aynı değil midir? Çocuklar camı kırar, dayak! Hizmetçi tabağı düşürür, ceza! Kız habersiz sokağa çıkar, tekdir! Kadın yemeği vaktinde yetiştiremez; adam, akşam üstü eve biraz geç döner, kavga kıyamet! Peki, güzel. Fakat camı kırmıyan çocuğa, tabağı düşürmiyen hizmetçiye, büyükleri izin vermediği için sabahtan akşama kadar evde oturan genç kıza, yemeği daima vaktinde yetiştiren ev kadınına ve akşamları saat yedide yuvasına dönen kocaya mükâfat yok mu?

Ne yazık ki yok! Çünkü kendimizi ceza vermeye ne kadar alıştırmışsak mükâfat vermeye de o kadar yabancı kalmışız. Cemiyetimiz âdeta ceza üzerine kurulmuş. Kanun koyucu, insanlar arasındaki münasebetleri yalnız birtakım cezalar koyarak tanzim edebileceğini zannediyor. Çok yanlış!

Bilmem hiç hayatınızda sirk'e gittiniz mi? Aslında bir hayvan terbiye müessesesi olan sirkte ceza ile mükâfat yan yanadır. Dağdan getirilmiş ayıya yapması ve yapmaması gereken şeyler öğretilirken muhakkak hayli sopa çekilmiştir. Fakat ayı, o hantal haliyle halkın huzuruna çıkıp da, iki arka ayağı üzerine kalkarak seyircilerini selâmladığı zaman terbiyeci hemen yanına sokulup başını okşamayı veya ağzına bir parmak bal çalmayı katiyen ihmal etmez. Sirkteki atların, yaptıkları her marifetten sonra, mutlaka bir topak şekeri hak ettikleri kabul edilir. Terbiyecinin bir elinde şaklıyan bir kamçı, fakat bir cebinde de muhakkak beş, on parça şeker vardır.

Hayvanlarla insanları bir tuttuğuma hükmederek benim bu benzetmemden irkilen okuyucularım belki çıkacaktır. Fakat irkilmeye de, gocunmaya da, alınmaya da hiç lüzum yok. Mükâfat hayvanlara bile iyi şeyler yaptırabilirken, bu derece hassas, düşünceli, hele mükâfattan hoşlandıkları besbelli olan insanlara niçin tesir etmesin? Hattâ cezanın hayvanlara mahsus bir şey olduğu, insanların ise tatlı dille, güler yüzle, mükâfatla, takdirle en harikulâde şeyleri yaptıkları muhakkak değil midir? İnsanlar hangi iyi şeyi cezaya çarpılmaktan korktukları için yapmışlardır? Sonunda bir şey kazanmak, bir mükâfat almak, takdir toplamak ümidi olmasa insanları harekete geçirmek; sopa ile harikalar yaptırmak mümkün müdür?

Mümkün değildir, sevgili okuyucularım. Onun için biz, kanunlardan mükâfat fasılları beklemesek bile kendi hayatımızı ve etrafımızdaki insanların hayatlarını tanzim etmeye çalışırken, evimizden, yuvamızdan başlamak üzere ümitlerimizi cezadan çok, mükâfata bağlıyalım. Yapması lâzım gelen şeyi yapan, hem de iyi yapan insanı «vazifesidir, yapacaktır» deyip bir kenarda unutulmiya terketmiyelim. Onu mükâfatlandıralım. Biz kalkınacaksak mükâfatla insanlarımızı şevke getirerek kalkınabiliriz. Ceza insanları sindirmeye yarar.

ŞEVKET RADO

HAZRETİ MUHAMMEDİN HAYATI

Kara ağızlılar henüz çocuk yaşındaki Hz. Ayşeye korkunç bir iftira atmışlardı

11

YAZAN: RAYMOND LEROUGE
TERCÜME EDEN: HAMDİ VAROĞLU

HAZRETİ AYŞENİN GERDANLIĞI

TİCARET — Mekke, İslâmiyetten önceki zamanlarda da çok mühim bir ticaret merkezi idi. Fakat İslâm dininin mukaddes şehri olduktan sonra bu tarafı büsbütün gelişmiştir. Bugün Mekke, bilhassa hac zamanlarında, bütün Arabistan Yarımadasının en çok alış - veriş edilen yeri olmuştur. Resimde bir «Tesbih Cenneti» olan Mekke çarşısından yasemin kokulu tesbih alan hacılardan birini görüyorsunuz...

Hazreti Peygamber, baş kaldıran bazı kabileleri yola getirmek için arasıra giriştiği tedip seferlerinin birinden dönüyordu. Bu, tehlikesi pek az bir tedip hareketi olmuş, arada, sık sık ava da çıkılmıştı.

Muhammed, Ayşe'yi bu seferde yanına almıştı. Genç kadın, Medine'deki hayatında değişiklik yapan bu seyahatten pek memnun kalmıştı. Bununla beraber, yolculuğun sonlarına doğru, nüfuzlu bir kabile şeyhinin Hz. Muhammed'e hediye ettiği bir cariyenin çıkagelişi keyfini kaçırdı ve muvakkaten ihmale uğramış oldu.

Nihayet, ordu dönüş yolunu tuttu, bir hamlede Medine yakınına vardı. Develer, yüklerinin kolay boşaltılması için çöktüler. Ayşe'nin devesinin binek kısmında bir hareket yoktu. Hazreti Muhammed'e haber verdiler, koşup geldi, mahmilin örtüsünü kaldırdı. İçerisi boştu.

Karargâh birbirine girdi; fakat heyecan çok sürmedi.

Çünkü biraz sonra, genç bir mücahidin, kaybolduğu sanılan Ayşe'yi bir deveye bindirmiş olduğu halde geldiği görüldü.

Ayşe, başından geçenleri kendisi anlattı.

Şafak sökerken hareket emri verildiği biliniyordu. Ayşe, alaca karanlıktan istifade ederek, def'i hacet için ordugâhtan uzaklaşmıştı. Dönüp geldiği zaman, çok sevdiği, böcek kabuğu bir gerdanlığın kaybolduğunu görmüştü. Gerdanlığı çölde düşürdüğünü sanarak, onu aramak üzere tekrar uzaklaşmış, gerçekten de gerdanlığı bulmuş, ordugâha dönmüştü. Fakat bu sefer, ordunun yerinde yeller esiyordu.

Ayşe, uçsuz bucaksız çöle tek başına dalmayı göze alamadı. Kumların üstüne oturdu. Kervandakilerin onu, ortada göremeyince adamlar gönderip aratacaklarını umuyordu [1].

Çöl derin bir sessizlik içindeydi. Güneş yükseliyordu. Ayşe, sıcaktan ve üzüntüden harap, kumların üstüne uzanmış, gözlerini kapamış, uykuya dalmıştı. Ansızın uyandı. Karşısında, ayakta, biri duruyordu. Bu, az sonra beraber geldiğini gördükleri muharipti. Ordunun ansızın hareketini o da haber alamamıştı. Ayşeye, beraber gitmelerini teklif etmiş, o da, herkesin kendisini unuttuğu anda Allah tarafından karşısına çıkan bu adamın teklifini geri çevirmemişti.

Kurtarıcı muharibin de teyid ettiği bu izahatla yetinmek gerekiyordu. Bunun aksine hiçbir şehadet de yoktu. Olay, kötü niyetlilerin dedikodularına yol açmakta gecikmedi. Fakat muhacirînin çoğu, Ayşe'nin samimiliğinden şüphe etmiyordu.

Çocuk denilecek kadar küçük yaşta olan bir genç kadının, kaybettiği kıymetli bir gerdanlığı bulmak için her şeyi

SABAHA KARŞI AYŞENİN ÇADIRINDA

[1] İslâm kaynakları bu sahneyi şöyle anlatırlar:

Ordu «Zatülceyş» de geceledi. Sabaha karşı hareket edilmesi düşünülüyordu. Hazreti Ayşe gerdanlığını düşürüp bulmadığı için hareket geri kaldı. Sabah namazı vakti Hazreti Ebu Bekir, Hazreti Muhammedin çadırına girdiği zaman Resulü Ekremi, ser saadetlerini Ayşenin dizine koyarak uyumakta olduğunu gördü.

Tarih-i İslâm - Sahife 162, Ali Cevat

HAZIRLIK — Kurban Bayramından iki gün önce Mekke sokaklarında baş döndürücü bir hazırlık göze çarpar. Kamyon kamyon çadır, su kabı, yatak vesaire gibi eşya ile beraber insanlar yollara koyulurlar. Arafat'a çıkış Mekke'nin hayatında pek önemli ve pek hareketli bir gündür.

unutmuş olmasında şaşılacak ne vardı? Gerdanlığı ararken zaman mefhumunu da unutmuştu. Hem suçlu olsaydı, suç ortağiyle beraber dönüp gelir miydi? Bir arada gelişleri ikisinin de mâsum olduğunu ispat etmiyor muydu?

Ayşe'nin düşmanları, iftiracılar ise genç kadının on beşinci baharında olmasına rağmen ne kör, ne de sağır olduğunu ileri sürüyorlardı. Onlara nazaran Ayşe ne kadar kendinden geçmiş olmalıydı ki, ordugâhın kalktığını farkedememiş, muhariplerin seslenişlerini, köslerin gümbürtüsünü, atların kişnemelerini, develerin böğürmelerini ve borunun keskin çığlığını duymamıştı! Kıtaların neredeyse hareket edeceklerini biliyordu. Onların bulundukları yere, niçin ancak herkes çekilip gittikten sonra gelmişti? En önde yola çıkan bölüklerin havalandırdığı toz bulutunu da görmemiş miydi?

Kötü kalbliler devam ediyorlardı: O genç asker, sabahın o erken saatinde çölde ne arıyordu? Yoksa Ayşe gerdanlığını düşürdüğü sırada o da, aksi gibi, kılıcını mı kaybetmişti?

Bu macera şüphe ile dolu gözüküyordu. Ağzı karalar, hayalhanelerinde, hâdisenin safhalarını canlandırmaktan, teferruatını sayıp dökmekten olayın sebeb olabileceği rezaleti büyütmekten haz duyuyorlardı.

Fakat asıl iftira, münafıklar zümresi içinde, dinmiyen bir sel gibi akıyordu. Ebu Bekir'in kanlı bıçaklı düşmanları, kızının macerası onun aleyhine dönsün diye durmadan çalışıyorlardı.

Zaten bu korkunç ve şeni iftiranın tek sebebi Ebu Bekir'i gözden düşürmekti.

■

Ayşe, halkın ithamları karşısında aşırı derecede öfkelenmiş, susmuştu.

Hazreti Muhammed onu yine görmeğe geliyor, fakat evine ancak gündüzleri gidiyordu. Oturuyor, kendisiyle birkaç dakika konuşuyor, çıkıp gidiyordu. Bu ziyaretlerin soğukluğu, her ikisi için de sıkıcı bir şeydi. Ayşe bir hastalık bahane etti, tedavi edilmek üzere ailesinin yanına gitmek için izin istedi.

Bu gidişin sonu ne olabileceğini ikisi de tahmin ediyordu. Bu geçici ayrılık, dışarda, biç boşanmanın ilk adımı sayılacaktı; Peygamberle Ayşe'nin ayrı bulundukları süre içinde, olaylar, onları bu sonuca götürebilirdi. Halbuki Ayşe, boşanma kararı verildiği takdirde tehlikelerle, hattâ son derece büyük tehlikelerle karşılaşabileceğini seziyor, bu hususta hiç hayale kapılmıyordu. Fakat Hazreti Muhammed'in, kendisini ne kadar sevdiğini bildiği için belki de yokluğuna razı olmıyacağını düşündü. «Gidiyorum» derken onu, kendisine: «Artık her şey bitti. Sana inanıyorum» cevabını vermeğe zorlamış olmıyacak mıydı?

Nefsine çok hâkim ve çok zeki bir insan olan Hazreti Muhammed'in bu sözü söylememesi herhalde, kendisinin de, ayrılmak istemediği içindi. Bu suretle ikisi de sustu. Ayşe çıkıp gitti.

Bu haberi duyunca münafıklar son derece sevindiler. Attıkları sevinç naraları adalet sevgisinin ifadesi değil, kendini zaferden emin gören bir yığının aşağılık ve yabani uluması idi.

Artık kendilerini zorlamalarına hacet yoktu, öfkelerinin sebebini meydana vuruyorlardı. Ayşe'nin arkasında Ebu Bekir'i hedef tuttukları belliydi. Hedefi vurdukları; geleceği onun elinden kurtardıkları için övünüyorlardı.

Peygamber, bir sabah, Ebu Bekir'in evine gitti, Ayşe'yi yanına çağırmalarını söyledi. Ayşe acaba kocasının, kendisini nihayet, yanında görmek ihtiyacına mağlûp olduğunu mu sanmıştı?

Muhammed'in karşısına çıktı. Soğuk ve mağrurdu [2]

Hazreti Muhammed, Ayşe'ye döndü, gülümsiyerek şöyle dedi:

— Korkma, Ayşe! Cenabı Hak senin mâsum olduğunu kabul etti. Sana iftira edenler utanacaklar!

Muhacir'in, dışarıda merak içinde bekliyordu. Münafıkların belli başlı ileri gelenlerine hücum etmelerine, Hazreti Muhammed mâni olamadı. Bunları tutup Medine'nin büyük meydanına getirdiler, hak ettikleri cezayı verdiler. Yalnız reisleri Übeyye bu cezadan esirgendi. Bu adamın kin tutmaz bir insan olduğu söylenirdi.

Hazreti Muhammed, bir gün cami içinde cemaate şöyle seslendi:

— Namusuma leke sürmek istiyenden öç alırsam, beni kim koruyacak?

Bütün mücahitler, yalın kılıç, ayakta andiçtiler; onu korumak için, onunla bir safta kanlarını dökmeğe hazır olduklarını söylediler.

Ayşe, muzaffer olarak hareme döndü. Ali'nin yıldızı sönükleşti. Ebu Bekir'in yıldızı parladı.

Aralarındaki rekabet, sonraları İslâm dünyasını kana boyıyacak olan iki zümrenin açıktan açığa ilk yaptığı mücadele böylece sona ermişti.

XV
STRATEJİK BİR GERİLEME

Ayşenin gerdanlığı meselesini Ebu Bekir - Ali rekabetinin şaha kalktığına misal gösterenler çoktur.

İçerde sürüp giden bu anlaşmazlıklar, dışarıda, Müslümanların Kureyşlilerle dövüşmesine, Hazreti Muhammed'in çöldeki kudretinin yayılmasına mâni olamıyordu.

Fakat Peygamberin, kutsal şehirde, galebe çalmış durumda hükmünü yürüteceği devir henüz uzak görünüyordu. Bunu yapabilmesi için, bütün kabilelerin kendisine mutlak surette yardım etmeleri gerekirdi. Gerçi kabilelerin büyük bir kısmı, görünüşte kendisine bağlı idi. Fakat Hazreti Muhammed, bunların en bağlılarının yürekten merbut olmadıklarını, bazı sebeplerle biliyordu.

(Devamı gelecek sayıda)

Müjde Ayşe!...

[2] İslâm kaynaklarından bazılarında bu sahne şöyle anlatılır:

Tam odadan çıkacağı sırada, Hazreti Muhammed hafifçe bir baygınlık geçirdi. Bütün vücudu titriyor, alnından da terler boşanıyordu. Vahiy nâzil olduğu zamanlarda daima böyle olurdu. Ebu Bekir, onun başının altına bir yastık koydu ve üstünü örttü, sonra da karısı ve kızı ile beraber huşu içinde yanında, ayakta durdular. Ona, vahiy nâzil olduğunu biliyorlardı.

Hz. Muhammed, yavaş yavaş kendine geldi. Gözlerini açtı. Yüzü nur içindeydi.

— Müjde Ayşe. Cenabı Hak, senin mâsum olduğunu tevidetti... dedi.

Alnındaki terleri silerken de, Nûr sûresinin 11 inci âyetini okudu:

— Yalan söyliyenler ve iftira edenler, lâyık oldukları cezaya çarptırılacaktır. Bu hususdaki suç ve mesuliyetleri daha büyük olanlar ise, daha ağır bir cezaya mahkûm olacaklardır.

Nûr sûresinin diğer âyetleri de nâzil olunca, her taraf sulh ve sükûna kavuştu. İster Ebu Bekir, ister Ali taraftarı olsun bütün ensar ve muhacirin bu âyetler karşısında boyun eğmek mecburiyetinde kaldılar.

Münafıklara gelince, vaziyet büsbütün başkaydı. Onlar Allah'a olduğu kadar, Peygambere de inanmıyorlardı.

Muhammed Esat Beyin «Hayat-ı Hazret-i Muhammed» adlı eserinden

Mari Ferha'nın elâ gözlerini yakından görmek için, ramazan gecele-

Herkes Onun Elâ

RÖPORTAJ : O

"SAHNEDE doğdum, kantolarla büyüdüm, düetolarla yürüdüm, operet şarkıları ile konuştum.»

Şevkiye May, hayatının ilk bölümünü on kelime ile özetleyivermişti. Ama buna ikinci bir cümle eklenmesi gerekiyordu: «Şevkiye, Direklerarasının iki ünlü yıldızı, Komik-i Şehir Şevki Efendi ile kantocu Mari Ferhan'ın kızıydı».

Şevkiye May, bu iki sanatçıdan bugüne kalan bir hâtıra defteriydi. Annesinden dinlediklerini, babasından duyduklarını satır satır hatırlıyor, şöyle anlatıyordu:

— Babam Şevki, iyi bir ailenin çocuğuymuş. Fuat Paşanın torunu, Miralay Âkif Beyin oğluymuş. İyi bir öğrenim görmüş. İstanbul Gümrüğüne mümeyyiz girmiş. O yıllarda, Gümrük binasının çevresi tiyatrolar, balolar; rıhtım boyu ise gazinolarla doluymuş. Babam bir, iki derken, gazinoların baş müşterileri arasına girmiş... Meşhur kantocu Peruz da gazinoların baş tacıymış. Babam, Peruz'a çiçekler, aşk nameleri yollamağa başlamış. Peruz bu ilgiyi karşılıksız bırakmamış. Tanışmışlar, babam evlenme teklif etmiş. O da, evlenirim ama, tiyatrocu olursan, demiş. Babam, durumu eve açmış. Evdekiler «Ya ev, ya aşk» diye diretmişler. O da eve uğramıyarak, cevabını vermiş... Osmanlı Tiyatrosuna komik olarak girmiş. Peruz'la bir Anadolu turnesine çıkmışlar. Ancak, tam evlenecekleri sırada, Şevki Beyin gönlünü başka bir kantocu

ŞEVKİYE MAY VE ŞEVKİ — Mari Ferha ile Şevki Efendinin kızı olan Şevkiye May da sahne sanatçısı oldu. May, oğlu Şevki ile eski fotoğrafları karıştırırken görülüyor.

Bir Ramazan Gece

RÂNA DİLBER — Güzel gözleri, tatlı sesi, düzgün vücudu, iyi alâkı ile Direklerarasında başlı başına bir isim olan Râna Dilber.

ŞANO bir gül bahçesi gibiydi... Localardan kırmızı gül yağıyordu. Beline mor kuşak bağlamış, yandan yazmalı mendil sallandırmış, şalvarlı güzel kantocu, çiçeklerin arasında sekerek dolaştı. Sonra kantosunu okumağa başladı:

Varda varda varda
Geliyor şanlı hovarda
Çapkınım ama
Zannetmeyin numarasız

Orta localardan birinde oturan, hakî elbiseli sırmalarla süslü bir paşa, şanoya bir beyaz gül demeti fırlattı. Arkasın-

ri polisler tiyatroyu basar, güzel kantocuyu karakola götürürlerdi...

Gözlerine Âşıktı...

HAN TAHSİN

çelmiş... Peruz'dan ayrılmış, yeni sevgilisiyle gönül eğlemeğe başlamış. Babam, çok sevilen bir sanatçı olmuş. Kendi adiyle bir tiyatro kurmuş, Şehzadebaşında, Bağlarbaşında temsiller vermiş. Bu sırada tiyatrosuna yeşil - elâ gözlü, Mari Ferha adlı dilber bir kantocu girmiş... Babam onunla evlenmiş...

Şevkiye May, babasını birkaç satırla tanıttıktan sonra, annesi ile ilgili hâtıralara geçti:

— Annem Mari Ferha'da tiyatro sevgisi küçük yaşta başlamış. Cemela adlı bir arkadaşiyle, evin perdelerini keser, kanto fistanları yapar, kantolar söylermiş. Bir gün bir tiyatronun sahibi annemi görmüş, beğenmiş. Gel tiyatroma, oyna, demiş. Evden karşı koyamamışlar. Yalnız anneannesi, ben bu kızı yalnız bırakamam, demiş. Torunu oynarken, o da kulisten seyredermiş. Kuliste otura otura müziğe merak salmış. Mari Ferha kanto okurken, davul çalmağa başlamış... Bu arada Şehzade-i Civanbaht Ziyaeddin Efendi anneme âşık olmuş. Her oyununa gelir, oyun aralarında yaveri ile demet demet çiçek, kutu kutu müçevher yollarmış. Hediye ettiği bir «akarsu» paha biçilmez bir değerdeymiş. Bu «akarsu» nun bir sırası hem yüzük, hem bilezik, hem de küpe olarak kullanılabilirmiş.

Şevkiye May'ın hâtıraları arasında, eski bir tiyatro afişi de vardı:

— Bu tiyatro afişi 40 yıllıktır. Başlığı şöyle: «Şehzadebaşında Ferah Tiyatrosunda Büyük Varyete ve Eğlencehane-i Osmanî Kumpanyası — İdare-i Şevki — Komik-i Şehir Ali Rıza Efendi ve aktris Mari Ferha Hanım ile birlikte — Tiyatro, sinema, incesaz, kuartet, 40 kişilik büyük bando muzika tarafından konser — Muşaşa bir gece — Müsamere-i fevkalâde». Annemle babam yıllarca bir arada oynamışlar. Babam ölünce, o da Naşit'in kumpanyasına girmiş!...

Babasından kalan son hâtıra bir vasiyetname idi. Şevkiye May:

— Onun son cümleleri, dedi. Anneme yazmış. Diyor ki: «Zevce-i meşruam Mari Ferha Hanıma, doğduğumuz gibi vâde hitam bulunca öleceğiz. Ailem oyuncu olduğum için beni reddetmişti. Onun için aile mezarlığında bana yer yok!... İşini bırakma, Şevkiye'ye iyi bak!... Ardımdan ağlayıp güzel gözlerini bozma!...»

Artık hâtıralarının son sahifesine gelmişti:

— Annemin gözlerinin güzelliği, şiirlere bile geçmiş. O sahneye çıkınca seyirciler «Gözün kör olsun e mi!...» derlermiş. Ramazan geceleri Mari Ferha Hanım edep dışı kantolar söylüyor, diye tiyatroyu birkaç defa basmış, annemi karakola çekmişler. Polislerin amacı, ahlâkı korumak değil, Mari Ferha Hanımın elâ gözlerini yakından görmekmiş. Seyircilerin duaları tutmuş olacak ki, annemin gözlerine ölümünden beş, altı yıl önce perde indi. Bu onu, intihara kadar sürükledi...

Şevkiye May, hâtıralarını şu satırlarla noktaladı:

— Annemin yalnız elâ gözlerine değil, mücevherlerine de nazar değmişti. Bu mücevherler gün aşırı çalındı, kayboldu. Elinde üç - beş kuruş nakit parası kalmıştı. Onu da bir ramazan gecesi, kapısını çalan defineci bir imam aldı, götürdü. Define bulmak ümidiyle Hürriyet-i Ebediye Tepesinde kazılmadık yer bırakmamadı. Ama sadece toprak, taş çıktı. Annemin güzel gözlerinin, paha biçilmez mücevherlerinin yalnız hikâyeleri kaldı.

MARİ FERHA — Kocası Komik Şevki'ye olan sevgisini kantolarına geçiren Mari'nin elâ gözlerinin güzelliğini anlata anlata bitiremezlerdi.

KOMİK ŞEVKİ — Ünlü kantocu Peruz'u sevdiği için, işini bırakmış, sahne hayatına atılmıştı. Ama asıl sevgiyi, Mari Ferha'da bulmuştu.

Vurulan Kantocu

dan da, «Râna Hanım, mukteza-i tallihimdir şu dehrin cilvesi şarkısını lûtfet» diye seslendi. Kantocu umursamaz bir eda ile çiçeklerin arasında gezindi, kantosuna devam etti:

Uç dediler mi uçarım
Göç dediler mi göçerim

Külhanım ama geç sana zararım yok!
Çapkınlıkta hiçbir akranım yok!...

Orkestra, ara vermeden ikinci kantonun müziğini çalmağa başladı. Güzel kantocu öyle gönülden okuyordu ki:

Oynat oynat bakalım
Abaları yakalım
Zilli güzel oynarsa
Liraları atalım

İki el silâh sesi, kantonun ara melodisini çalan orkestranın gürültüsü arasında eridi. Güzel kantocu, kırmızı - beyaz gül demetlerinin üzerine düştü. Seyirciler, silâh atılan orta locaya baktılar. Biraz önce şanoya beyaz bir gül demeti atan paşanın elinde bir tabanca vardı. Kadife perde, çiçeklerle örtülü şanoda yatan kantocunun üzerine kapandı... Ertesi günü çıkan gazetelerde şöyle bir haber vardı: «Tiyatroda Cinayet!... Dün akşam Şehzadebaşı Ferah Tiyatrosunda, kanto teganni eden Râna Dilber Hanım, bir paşa tarafından tabanca ile yaralanmıştır. Hâdiseden sonra tiyatro tatil edilmiştir. Râna Dilber Hanım hastaneye kaldırılmış olup yarası hafiftir... Kantocuyu yaralıyan Paşa yakalanmıştır.»

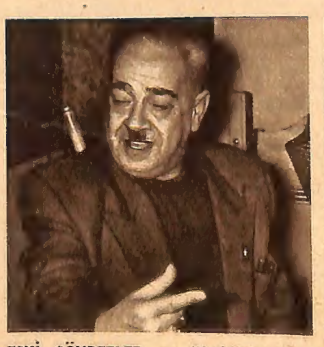

ESKİ ŞÖHRETLER — Direklerarası'nın şöhretli yıldızı Râna Dilber (sağdaki fotoğraf) oğlu Muzaffer'i (soldaki fotoğraf) çok severdi. Muzaffer anasına çekmişti. Temiz ahlâkı, iyi huyu ile toplum içinde iyi bir yer aldı. «Eski Şöhretler Kulübünün» idareciliğine de getirildi...

DOYMAKLA,
DOYMAK
arasındaki
fark ...

Reklâm Moran A - 290

UFA yı
tattıktan sonra
anlaşılır.

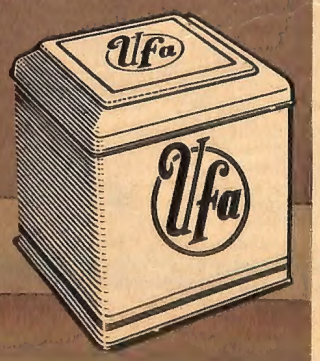

UFA nebatî
MUTBAK MARGARİNİ
TURYAĞ
FABRİKALARI MAMULÜ

Vasfi Rıza Zobu Hayatından Hikâ

Kadriye Hanımın

KADRİYE Hanım ilk Türk kadını olarak, fakat tamamen gizli bir hüviyetle ve «Papasköprülü Amelya» takma ismiyle ancak Nazilli'de sahneye çıktı. Bu suretle ilk Müslüman Türk kadın artisti de İstanbulda değil, Nazilli'de sahneye çıkmış oluyordu.

Sene 1889!...

Daha ilk geceden, «Amelya» nın şöhreti kasabaya yayıldı... İkinci gece muvaffakıyetle geçti. Üçüncü gece, delikanlılar, Amelya uğruna birbirlerine girdiler! Hükümet de ertesi günü tiyatro temsillerini yasak etti...

Sahne arkadaşı Hüseyin Efendi diyor ki:

Buraya kadar gelmek, tedarik ettiğimiz oyuncuların yevmiyelerini ödemek, otele, lokantaya borçlanmak, bizi dört tarafımızdan bağlamıştı... Bu paraları neyle öder de Nazilli'den çıkabilirdik?... Borçluların elinden kurtulabilmek için bin bir çareye baş vurduk... Birtakımı senede razı oldu... Olmıyanlar istasyona kadar geldi. Gürültü patırtı, Hüsnü ile kendimizi trene dar attık; tren de kalktı. Üst baş perişan, kan ter içinde bir kompartımana girdik. Temiz giyinmiş, sakallı bir efendi tek başına oturuyordu. Bize şöyle bir baktı.

— Oyuncusunuz galiba? dedi.

Eh, bizi tanıdığına göre, «tiyatroperver» bir insan olacak düşüncesine kapılan Hüsnü Efendi, tatlı bir söz işitmek ihtiyaciyle, sordu:

— Evet efendim... Bizi tanıyor muydunuz?

Adam hiç istifini bozmadan:

— Hayır, önceden tanımış değildim... Ama demin istasyondaki teşyiden anladım!... dedi.

Heyet Nazilli'den Denizli'ye geçti. Sarıklı hükümet adamlarından güç belâ «oyun oynama» izni alabildiler. İşleri de pek âlâ gidiyordu... Bir gece, Kadriye Hanım sahnede rolünü oynarken — oyun icabı — karşısındakinin bir münasebetsiz söz söylemesi üzerine, dalgınlıkla ve gayet düzgün bir şive ile: «Hasbinallah venimelvekil» sözü ağzından kaçtı. İşte bütün işler bundan sonra bozuldu. Şöyle: Ermeni bir mühendisin, İstanbullu olduğu tahmin edilen madamı, bu konuşmadan şüpheye düşer, kocasını ikaz eder... O da, arkadaşı olan iki Ermeni tüccara söyler. Onlar da jandarma kumandanının oğluna açarlar. Ertesi seferki oyuna hep beraber gelirler. Aksilik bir defa başlamıyagörsün... Hiçbir şeyin farkında olmıyan Kadriye Hanım o akşam da, aynı yerde bir «innallahe maassabirin» demez mi?... O zaman Denizli birbirine girer. İş hükümete aksedip tahkikat açılmasına karar verilmeğe vakit kalmadan, bunlar pılıyı pırtıyı toplayınca, kendilerini Ispartaya atarlar. Oradan da Uşak'a geçip «Acemoğlu Efe» nin himayesine sığınırlar...

Hüseyin Efendi diyor ki:

Acemoğlu Efe, yiğit bir adamdı. Büyük bir hanı vardı. Bizi hana misafir etti. Uşak'ta hükümet demek, o demekti. Vakti geçmiş olan mürur tezkerelerimizi o yeniledi. Hanının geniş avlusunu bize tahsis etti. Sahne yapmak için ne lâzımsa, adamlarına emretti: Kereste, çivi, perdeler için top top bezler aldırıp emrimize tahsis ettirdi. Ne vergi, ne kira, ne de başka bir masraf parası kabul etti. Hükümet adamlarına varıncaya kadar bilet sattırttı. Bütün zararlarımızı Uşak şehri kapatmış oldu.

(Behzat Butak, bir Uşak seyahatinde bu «efe» yi sormuş, soruşturmuş; «Acemzade Cemal Bey» isminde bir efenin tanındığını, kendisinin 1329, yani 1913 te Uşak'ta vefat ettiğini öğrenmiş).

Tiyatro heyeti, Uşak'tan Kütahya'ya, oradan Eskişehir'e gitti... Eskişehir'de, müftü efendiden, binbir dereden su getirerek izin koparabildikten birkaç gün sonra, Ankara valiliğinden, bunları şaşkına çeviren nîmresmî bir davetiye, bir telgraf aldılar!...

O devirde, bir valinin tiyatrocuları «davet» etmesini kim hayra yorar!... Bu çağırış, ya hapis, yahut da sürgün kararını tebliğ içindir!...

Ankara Valisi, Mesnevî'nin birinci ciltini, 6 cilt üzere şerhedip bastıran mâruf Abidin Paşa idi... Âlim, fazıl, münevver bir devlet adamı. Eskişehirdeki tiyatronun methini duymuş. Ankara'ya gelip temsiller vermeleri için telgrafla «davet» etmiş...

İnsanoğlu, felâkete mi, saadete doğru mu gittiğini bilse, dünyada mesut olmıyan adam kalmaz... Ne gezer! Ezelden ebede doğru gözü kapalı yürür, gideriz.

Celâl Nuri Beyin validesi Nefise Hanım; «Yozgat» mutasarrıfı Nuri Paşanın haremi ve Abidin Paşanın da kızıydı... Abidin Paşa, İstanbuldan gelen bir tiyatro heyetinin temsillerini, kızının ve damadının görememelerine gönlü razı olmamış, her ikisini de Ankaraya davet etmiş, onlar da gelmişlerdi.

Paşa kayınpederle, paşa damat tiyatroya gelip temsilleri seyrediyorlar. Ama kadınların — gündüz dahi olsa — tiyatroya gitmeleri âdet değil. Hem vali paşanın ailesi kadınları, hem de diğer memur ve bazı eşraf hanımlarının da görebilmeleri için, Abidin Paşa, konağında bir, iki temsil verdirmeyi münasip görmüş. Heyet de bu teklifi memnuniyetle kabul etmiş!...

Hikâyenin bundan sonrası heyecanlı:

İlk temsil günü Kadriye Hanım, allı pullu elbiseleriyle meydana çıkıp da Yozgattan tanıdığı Nefise Hanımı, koltukların birinde oturur görünce, beyninden vurulmuşa dönüyor!... Nefise Hanım da aynı haldedir... Ne Kadriye Hanım oynadığından bir şey anlatabilmiş, ne de Nefise Hanım bu oyundan bir şey anlıyabilmiştir.

Çünkü «Yozgat» mutasarrıfının zevcesi Nefise Hanım, Kadriye Hanımın, «Yozgat» hâkiminin kızı olduğunu, çok iyi bilmektedir. O kadar ki, Kadriye Hanımın kocası Hüseyin Hüsnü Efendi, Ertuğrul sancağında adliye başkâtibi iken, Nefise Hanım, bunların evlerinde on beş gün kadar misafir olarak kalmıştır. Kadriye Hanım, Nefise Hanımı sadece, Nuri Paşanın haremi olarak tanımakta... Yoksa, Abidin Paşanın da kızı olduğunu ve kendisinin de Ankarada bulunduğunu bilse, aptallık eder de konağa tiyatro oynamağa gider mi?...

Temsilden sonra gizlice oteline kaçan Kadriye Hanımı, konaktan bir araba gönderip tekrar aldırtırlar. Nefise Hanımla

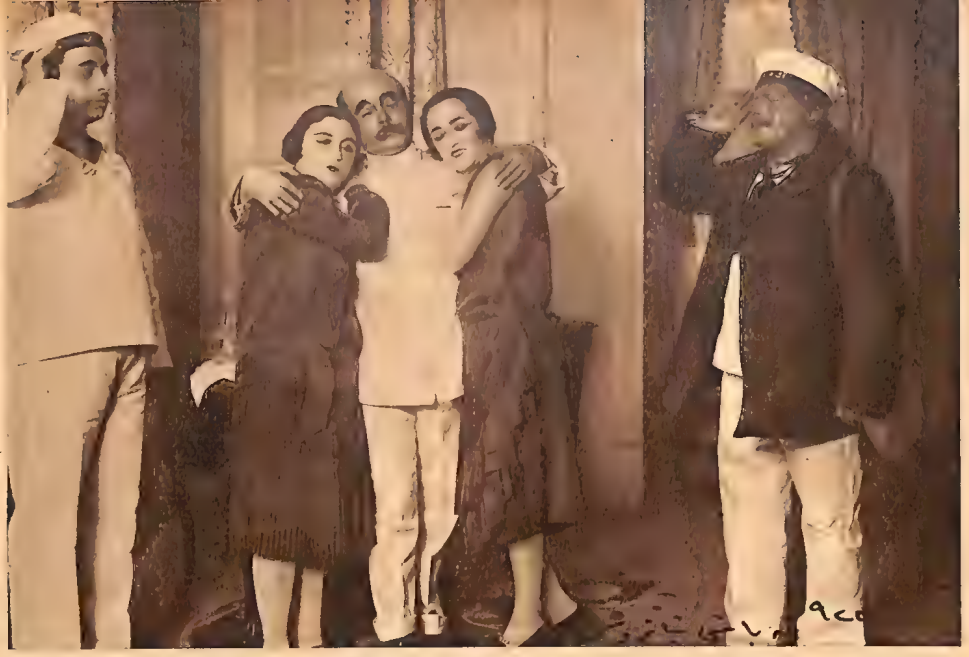

İlk defa 1925 te Tepebaşı'nda oynanan «Süt Kardeşler» vodvili... Galip Arcan'ın adaptesi olan bu eser çok beğenilmiş ve uzun seneler tekrar tekrar oynanmıştı... Sağdan sayalım: Galip Arcan, Bedia Muvahhit, Behzat Butak, Şaziye Moral, Vasfi Rıza Zobu.

...ler Anlatıyor : 11

...Macerası

Türk sahnesinin bu meçhul kahramanı «Papasköprülü Amelya» ismiyle ta 72 sene önce sahneye çıkmıştı...

bir odaya kapanırlar... Nefise Hanım gözlerine inanamıyor. O zaman böyle bir cüreti hiçbir kadın gösteremezdi ki... Nefise Hanım hâlâ, «insan insana benzer, bir müşabehet olabilir» tereddüdü içinde. Kadriye Hanım bu tereddütten istifade etmeğe çok uğraşır. Lâkin biraz sonra Nefise Hanım tereddütlerinden kurtulur. Evet, yanılmıyor. Yozgat hâkiminin kızı Kadriye Hanımdı bu Papasköprülü Amelya!...

Nefise Hanım, bu «günahkâr», bu «yolunu şaşırmış» dostunun böyle çarpık bir yolda devamına müsaade edemezdi... Babası Abidin Paşaya minelbap ilel mihrap, her şeyi anlattı... Paşanın: «âlim, fazıl ve münevver bir devlet adamı» olması Kadriyenin bu macerasını hoş görmesine kâfi gelmedi... Derhal işe el koydu. İlk icraatı, Kadriye ve Hüsnü müstesna, diğer oyuncuların derhal Ankarayı terketmeleri emrini vermekle başladı... Arkasından da hacısiyle, hocasiyle, imamiyle bir meclis kurdurup; her ikisine de, yani Kadriye Hanımla Hüsnüye «tecdid-i din ve tecdid-i nikâh» yaptırdı... Böylece «tevbe ve istiğfar» dan sonra, Hüsnü Efendi Ankara «mahpushane» si müdürlüğüne tâyin edildi...

Bu «tiyatroculuk» acayip bir meslektir... Bir giren, öyle bir hastalığa tutulur ki, bir daha kendini kurtaramaz o sahnenin üstünden... Doktor olurlar, avukat olurlar, tüccar, esnaf, hulâsa herhangi bir mesleğin ehli olurlar; buna rağmen, yakalarını bu ruh heyecanından kurtarabilenine çok az tesadüf etmişimdir!...

Kadriye Hanımla, Hüsnü Efendi de, kendilerini kurtaramıyanlara dahildiler... Hüsnü Efendi, «mahpushane» müdürlüğünde zarzor bir sene kalabildi. Ne vesile ile olduğunu bilmiyorum, yıl sonunda İstanbul'a geldiler ve hemen arkasından yine, «Tokatlı Amca Hüseyin Efendi» marifetiyle bir heyet kurup, Kıbrıs'a sefere çıktılar...

Kıbrısta uzun müddet kaldıkları ve belli başlı şehirlerinde devamlı temsiller verdikleri malûm ama... Ne oldu, nasıl oldu bilemiyorum, Hüsnü Efendiyle, Kadriye Hanımın arası açıldı. Kocasına, «boş ol» dedirtmeğe muvaffak olan Kadriye Hanım da serbest kalınca, bir Kıbrıslı ile evlendi ve gözden kayboldu... Bir daha da onu ne kimse gördü; ne de bir kimse ondan bir haber getirdi...

■

Yıl 1925 - 1930...

Çarşıkapı karşısından, Gedikpaşaya inen yolun sağ köşesindeki mescidin, Beyazıt tarafındaki sokağın içindeki bir evin kapısında asılı «Kabile Kadriye Hanım» levhasını, oradan gelip geçenler gibi, ben de görürdüm... Bir «ebe» ye ihtiyacım olmadığı için kimdir, kimin nesidir, hiç merak etmezdim...

Amca Hüseyin Efendi, anlattığı bu aşk ve sanat macerasının sonunda «Şimdi kendisi Gedikpaşada ebelik ediyor!» der demez; arama ve soruşturma merakım öyle bir ayaklanış ayaklandı ki... bir detektif kesildim âdeta...

Araya — kurnazlığına güvendiğim — kadınlar koydum. Bütün maharetleriyle ağzını aramalarını temin ettim. hepsi «inkâr» la karşılaştı... Bir ara, «Ne olursa olsun beni götürün» dedim. Kendimi kabul ettiremedim... Bir resmini ele geçirmek için uğraştım. Muvaffak olamadım... Hulâsa, detektifliğim bir para etmedi!...

Behzat Butak da işe girişti... Evinden bir resmini çaldırtmayı bile planına koydu... O, benim gibi değil, böyle gizli işleri meydana çıkarmakta oldukça maharet sahibidir de. Buna rağmen o da bir şey elde edemedi...

Üç, beş sene evvel bir gün, vilâyetin bekleme odasında, valinin verdiği randevu saatini beklerken bir zat beni selâmladı. «Ben doktor falancayım» dedi, müşerref oldum... «Nasıl, Behzat Bey, Kadriye Hanımın resmini bulabildi mi?» dedi. Derhal anladım...

— Siz ne biliyorsunuz bu işi? dedim.

— Efendim, Behzat Bey bu ebe Kadriye Hanımı bir zamanlar bana sormuştu... Kendisini tanıyordum. Sultanahmette, doktor filân beyin yanında ebelik ediyordu. Benden bir resmini bulmamı istedi... Ben de Kadriye Hanımla görüştüm. Evvelâ inkâr ile işe girişip, sonra itiraf eder gibi oldu. Hattâ resmini vermeyi de vadetti. Birkaç kere Behzat Beyi aradımsa da bulamadım...

— Aman Beyefendi, bu işle ben de alâkadarım, beraber gidelim. Hem kendisini görmüş olurum, hem de resmini alırız.

— İmkânı yok artık.

— ?...

— Kadriye Hanım üç sene evvel vefat etti!...

Kendi ağzından kendi sanat hayatını dinliyemeden, bir resmini olsun ele geçiremeden «İslâm dinine mensup kadın sahne sanatkârlarının pîri», işte böyle sessiz sadasız, Allahın rahmetine kavuştu... Bugün sayısı sayılamıyacak kadar bol olan kadın sanatkârlarımız, elbette Kadriye Hanımı hayırla anarlar, Tanrıdan onun için mağfiret dilerler...

Not: Bu kahraman kadın sanatkârımızın hayatta kalmış bir yakını varsa, mücadelesine dair bir bilgi sahibiyse, her hangi bir yaşında bir resmi elinde bulunuyorsa, bana haber verir, resmin bir kopyasını almama müsaade ederse, Türk tiyatro tarihine bir hizmette bulunmuş, hepimizi minnettar etmiş olur...

VASFİ RIZA ZOBU

GÖNÜL POSTASI

AİLE REİSİ KARIŞIR

Simavdan bir okuyucumuz yazıyor:

«Kazamızdaki bir kızla altı aydır sevişiyorum. Ailelerimiz evlenmemize razı, yalnız kızın ağabeysi razı olmuyor, ne yapayım?»

Bizim bildiğimiz, böyle büyük işlere aile reisleri karışır. Birbirini seven ve ailece de evlenmeleri münasip görülen iki gencin evlenmesine bir ağabeyin mâni olması çok gariptir. Bu meseleyi büyüklerin halletmesi gerekir.

—

TEHLİKELİ ARKADAŞLIK

Bir bayan okuyucumuz yazıyor:

Fakülte öğrencisiyim. Fakülteden mezun bir genci seviyorum. Maddi durumunun beni istediği gibi yaşatmıya müsait olmadığını, beni sevdiğini ve sadece arkadaşlığımızın devamını istiyor. Ben ise bunu muvafık bulmuyorum, siz ne dersiniz?»

Yakın arkadaşlık sizin için tehlikeli olabilir. Temkinli davranınız, hissiyatınıza kapılarak fedakârlık yapmayınız.

—

SUÇLUSUNUZ

Kayseriden bir erkek okuyucumuz yazıyor:

«Evli olduğum halde bir kızla çılgınca seviştim. Hislerime mağlûb oldum. Karımın öldüğünü söylemiştim. Şimdi sözümde duramadığım için büyük bir ıstırap içindeyim. Ne yapayım?»

Evli bir insanın yapmaması lâzım gelen bir hareketi yapmış, hem ailenize ihanet etmiş, hem de bir genç kızı aldatmışsınız. Keşke bu felâket sizin çektiğiniz ıstırapla ödenebilse!

—

DİNLEYİNİZ

Bir genç okuyucumuz yazıyor:

23 yaşında, yüksek tahsilini yapan bir gencim. Sınıfımda bulunan bir kıza delice âşığım. Bazan benimle alâkadar oluyor, bazan uzaklaşıyor. Bu yüzden derslerimi ihmal ediyorum. Arkadaşlarım bana bu sevdadan vazgeçmemi söylüyorlar. Onları dinliyeyim mi? Ne yapayım?»

Onları dinleyiniz. Gençlerin derslerini ihmal edecek kadar böyle işlerle uğraşmaları hiç doğru değil. Unutmayınız ki, her hissin bir çağı ve mevsimi vardır.

—

KONUŞMAYINIZ

Ankaradan bir okuyucumuz yazıyor:

«Tanıdığım ve hoşlandığım bir kız bütün kusurlarımı yüzüme vuruyor. Onu seviyorum. Alâkamı keseyim mi, konuşayım mı?»

Konuşmayınız. Anlaşamıyacağınız görülüyor.

—

CAHİLDİR ONLAR

Bir okuyucumuz yazıyor:

«Oğlumla komşumuzun kızı birbirini sevdiler. Oğlum bu yüzden tahsilini bıraktı. Şimdi bir atelyede çalışıyor. Kız güzel ama, dedikoducu. Böyle bir kızı oğluma almam doğru mu?»

Birbirlerini hakikaten seviyorlarsa, siz büyükler, baş başa verip bağlarını bağlayınız. Maalesef çocuklarımız bu işlere pek erken başlıyorlar. Vaktiyle tedbir almak lâzım.

İspanyol Sandığı

YAZAN: AGATHA CHRISTIE — ÇEVİREN: NİHAL AKKAYA

5

İSKOÇYA Kıraliçesi Mary Stuart'ı hatırladı. Bu kıraliçe, Kirk of Field hâdisesini yaratmakla itham edilmişti. Bunu yapmış mıydı? Yoksa tamamen mâsum muydu? Sulkastı hazırlıyanlar ona hiçbir şey söylememişler miydi? O da «Bilmiyorum!» diyen çocuk tavırlı, sâf kadınlardan biri miydi? Ona itimadedilebilir miydi? Margharita Clayton'ın söylediklerini düşündü. Ona da tam mânasiyle inanamamıştı.

Böyle kadınlar, mâsum görünüşlerine rağmen, bir cinayetin kahramanı olabiliyorlardı. Bu gibi kadınlar, cinayet işlemeseler bile işlemeğe niyet edebilirler, plânlar yapabilirlerdi. Sadece bıçağı tutan el onların eli olmazdı.

Margharita Clayton'a gelince; hayır, bilmiyordu, hiç bilmiyordu.

Hercule Poirot, Binbaşı Rich'in avukatlarından hiçbir şey öğrenemedi. Bunu tahmin etmemişti. Avukatlar, açık söylememekle beraber, eğer Bayan Clayton, Binbaşı Rich'e karşı bir teveccüh işareti göstermezse bunun müvekkillerinin menfaatini daha fazla koruyacak bir hareket olacağını ihsas ettiler. Şu var ki avukatları ziyaret etmesi «olayın çözümüne bir yön vermek» bakımından faydalı olmuştu. Binbaşı Rich'le görüşebilmek için İçişleri Bakanlığı ile Cinayet Soruşturma Bürosunda bir hayli sıkıntılı dakikalar geçirdi. Poirot, Clayton meselesi ile uğraşan Müfettiş Miller'i pek sevmezdi.

Poirot içeri girmeden önce Müfettiş Miller muavinine şunu tembih ediyordu:

— Bu sarsak ihtiyarla vaktimizi kaybedemeyiz. Yapabileceğimiz tek şey ona karşı nazik davranmaktır, o kadar...

Poirot'yu nazik bir şekilde karşılıyarak:

— Elimizde bir tek suçlu var Bay Poirot... dedi. Bununla iktifa etmeniz lâzım, yoksa pek tabiî illüzyonistlerin şapkadan tavşan çıkardıkları gibi ortaya yeni bir suçlu çıkaramazsınız. Bu cinayeti Rich'ten başka kimse yapmış olamaz.

— Uşak müstesna!

— Uşağı bir tarafa bırakalım. Çünkü bu cinayeti yapması için ortada hiçbir sebep yok.

— Sebepler bazan belli olmaz. Vaziyetten bu kadar kesin olarak emin olamazsınız.

— Öyle ama, Bay Clayton'ı doğru dürüst tanımıyor bile. Mazisi o kadar karışık değil. Ne kadar tetkik edersek edelim, normal bir insan olduğu görülüyor. Daha başka öğrenmek istediğiniz bir şey var mı?

— Bu cinayeti Rich'in işlemediğini ispat etmek istiyorum.

— Bayan Clayton'ı memnun etmek için, öyle mi?

Miller sinsi sinsi gülümsiyerek:

— Cazibesi size de tesir etti galiba. Ona karşı bir şeyler hissettiniz, değil mi? Klâsik sözü burada da tekrarlamak gerek: Bunda bir kadın parmağı var. Bal gibi bir intikam meselesi olabilir. Ama fırsatını bulsaydı cinayeti belki de kendisi işliyecekti.

— Öyle mi zannediyorsunuz? Hayır öyle değil.

— Buna şaştınız, değil mi Poirot? Böyle kadınları ben iyi tanırım. Bu da onlardan biri. Güzel gözlerini kırpmadan iki kocayı da bertaraf etmiş. Biraz şansı yardım etmiş olsaydı jüri üyeleri onu beraet ettirirdi. Fakat ettiremiyecek. Çok kuvvetli delillere sahibiz.

— Peki dostum, münakaşa etmiyelim. Benim istediğim biraz olayların ince noktalarını öğrenmek. Gazetelerin haber diye yazdıklarının her zaman hakikat olmadığını bildiğim için...

— Öğrenmek istediğiniz nedir?

— Ölümün mümkün olduğu kadar tam vaktini öğrenmek istiyorum.

— Ceset ertesi sabahtan evvel bulunamadığı için tam vaktini tesbit etmek mümkün olamadı. Otopside 21,47 olarak tahmin ettiler. Aradan yedi saat on üç dakika geçmiş. Hançer, ensesindeki kalın damarlardan birine saplanmış. Ölüm pek âni olmuş olmalı.

— Hançerin şekli nasıl?

— Çok küçük, ustura kadar keskin bir nevi İtalyan hançeri. Hiç kimse onu daha evvel görmemiş, nereden geldiğini de bilmiyor. Ama öğreneceğiz. Bu da zaman ve sabır ister.

— Hançer bir mücadele sonunda saplanmış olamaz mı?

— Hayır... Uşak dairede böyle bir şey duymadığını söylüyor.

— Beni ilgilendiren şeylerden biri de telgraf. Arnold Clayton'ı İskoçya'ya hareket etmeğe mecbur eden telgraf. Satış muamelesinde bir pürüz çıkmış, değil mi?

— Hayır... Orada ne bir aksama olmuş, ne de muamelede bir noksanlık var. Satış muamelesi tabiî seyrini takibetmiş.

— O halde telgrafı kim gönderdi? Cüretimi affedin ama, benim de iddiam şu: Bir telgraf alınmıştır.

— Belki de böyle bir şey gelmiştir. Fakat bayan Clayton'ın sözlerine inanmak mecburiyetinde değiliz. Yalnız şu var ki Clayton telgrafla İskoçya'ya çağırıldığını uşağa da, Mac Laren'e de söylemiş. Fakat bu sadece onun ifadesi...

— Kaptan Mac Laren'i ne zaman görmüş?

— Tahminen yediyi çeyrek geçe kulüplerinin barında, herkesin beraberce yemek yediği bir saatte oradalarmış. Sonra Clayton bir taksiye binip Rich'in apartmanına gitmiş. Saat sekizden evvel orada imiş. Ondan sonra...

Miller, ondan sonrasının bilinmediğini anlatmak ister gibi ellerini açtı.

— Misafirler Rich'in halinde bir değişiklik farketmişler mi?

— İnsanları bilirsiniz, bir hâdise olmıya görsün, gözlerinden bir şey kaçmadığını söylerler. Ama ben eminim ki onlar bir şeyin farkına varmamışlardır. Bayan Spence, Rich'in bütün gece dalgın durduğunu ancak şimdi söylüyor. Sanki bunu söylemekle bir açıklamada bulunduğunu zannediyor. Böylelikle düşündüğü bir şeyin mevcut olduğunu belirtmek istiyor. Ben de şunu iddia ediyorum: Eğer sandığa cesedi sakladıysa «kafasının içinde bu cesedi ortadan kaldırmanın yollarını» arıyordu.

— Peki, bunun çaresini neden bulamadı?

— Herhalde sinirleri bozulmuştu. Ama onu orada ertesi güne kadar bırakması da delilik olurdu. Ayrıca o akşam bundan kurtulmak için imkânları da vardı. Apartmanın gece bekçisi o akşam yoktu. Arabasını getirir, cesedi büyük bir çuvala yerleştirir, şehirden çıkarır ve bir yere bırakabilirdi. Ölüyü taşırken görülebilir diyeceksiniz. Apartmanın yüzü yan sokağa bakıyor ve araba sokulabilecek bir de avlu var. Bu işi sabahın üçünde kolayca yapabilirdi. Peki, o ne yaptı? Yattı ve sabahleyin geç kalktı. Uyandığı zaman da dairesinde polisi buldu.

— Mâsum bir insanın yapabileceği gibi yatıp rahat rahat uyudu... İsterseniz siz bu yoldan yürüyünüz. Fakat siz buna hakikaten inanıyor musunuz? Kendisiyle görüşmeden ben bu hususta karar veremem.

— Bir insanı görür görmez onun mâsum olup olmadığına karar vermek! Bu o kadar kolay iş değil.

— Kolay olmadığını ben de biliyorum. Zaten böyle bir şey söylemek istemedim. Bilmek istediğim şey bu adamın bu kadar aptal olup olmadığıdır.

■

Poirot diğerleriyle görüşmeden Charles Rich'i görmemeğe karar verdi.

Mac Laren uzun boylu, az konuşan ketum bir adamdı. Sert, fakat hoş ifadeli bir yüzü vardı. Mahcuptu, konuşturmak kolay olmadı. Fakat Poirot sebat etti. Mac Laren, Margharita'nın mektubunu parmağı ile gösterip isteksiz bir tavırla:

— Eğer Margharita bildiklerimi size söylememi istiyorsa tabiî söylerim, dedi. Sanki söyliyeceğim şeyleri siz bilmiyor musunuz? Hepsini işitmişsinizdir. Bununla beraber ben yine söyliyeyim. Margharita'yı on altı yaşından beri tanırım ve o ne isterse daima yapmışımdır.

(Devamı gelecek sayıda)

Hayat İLİM DÜNYASINDA

YENİ BİR EVCİL HAYVAN

Resimde gördüğünüz çirkin, fakat sevimli hayvan ne bizon, ne de manda yavrusudur. Sibiryada üretilen yeni bir evcil hayvandır. Uzun dişlerine, file benziyen yüzüne rağmen çok munis ve ufak tefektir. Bu yeni tip hayvanın yakında Avrupa sosyete hanımlarının yanında sokak sokak dolaştığını görürsek hiç şaşmıyalım.

YER ÇEKİMİ AZALIYOR MU?

Allais isimli bir Fransız bilgini çok hassas bir Fuko sarkacı ile yaptığı denemelerde, dünyanın mihveri etrafındaki dönüş hareketinde bazı anormallikler müşahede etmişti. Buna göre yer çekiminin sabit ve genel olmadığı hükmüne varmak icab ediyordu. Allais'ye göre, bilinmiyen bir kozmik kuvvet dünyanın dönüşüne tesir ediyor, yeni ve kuvvetli bir çekim sahası ortaya çıkıyordu. Son zamanda Amerikan astronomlarının yerin dönme hareketlerinde bazı nizamsızlıklar tesbit etmeleri, Fransız bilgininin haklı çıkması ihtimalini kuvvetlendirmiştir.

EN UZAK YILDIZ — Palomar dev teleskopunu kullanan astronomlar yeryüzünden 6 milyar ışık yılı uzakta bir yıldız tesbit etmişlerdir. Bu yıldız ışık hızının yarısına yakın bir hızla dünyadan uzaklaşmaktadır.

İLİM VE HAYAL — Uzak dünyalarda neler olduğu, oralara nasıl gidileceği hakkında hayali kuvvetli ressamlar her gün dergilerde ve gazetelerde birçok temsili resimler çiziyor. Ama yukarda gördüğünüz temsili resim bunlardan farklıdır. Çünkü ressamı, tanınmış fizik bilgini Prof. Georgi Pokrovsky'dir. Uzmanın «Kozmik Göz» adını verdiği büyük bir araç, ayın yüzüne gönderilecek, buradan dünyaya devamlı televizyon neşriyatı yaparak gerekli bilgiyi verecek.

KOLESTEROL ENFARKTÜS SEBEBİ DEĞİL

Casablanca sağlık merkezlerinde mütehassıs hekimler Afrikalılar üzerinde yaptıkları ilgi çekici bir müşahedeyi tıp çevrelerine intikal ettireceklerdir. Bu müşahedelere göre, damar sertliğine müptelâ olup enfarktüs geçiren birçok Afrikalının kanındaki kolesterol nispeti normal, yahut çok düşük çıkmıştır. Bundan, kolesterol yapan hayvani yağı çok gıdaları kullanmanın damar sertliği, yahut enfarktüs hastalıklarında büyük tesiri olmadığı, bu hastalıkların biraz da, sıraiyet ve hormon faaliyetleriyle alâkalı bulunduğu neticesi çıkmaktadır.

UÇAKLAR İÇİN SU ŞİLTESİ

Uçak kazalarının çoğunun piste inerken olmaları inişleri emin hale getirmek fikrini ilham etmiş, Northrop Corporation isimli bir Amerikan uçak şirketi Amerikan hükümetine orijinal bir patent teklif etmiştir. Pistlerine elâstiki cidarlı ve içi su dolu çok büyük bir şilte konacak. Uçak piste konduktan sonra bu şilte üzerinden geçerken yumuşak cidar uçağın ağırlığı ile çökecek, suyun mukavemeti tekerleklere bir nevi fren yapacak, böylece uçak tatlı tatlı duracak. Sadece bu şekilde önlenmiş olduğu için bilhassa mecburi inişlerde bu şiltesi pistler çok işe yarayacağı gibi, beton aşınma payı ve saire bakımından bunlar çok ekonomik olacaktır. Tatbikatta müspet netice veren bu buluş sayesinde yeni bir emniyet sağlanmış olacaktır...

VAKİT NAKİTTİR

Otomobil boyacılığında bir yenilik oldu. Bir Amerikan firması oto tamircilerine yeni tip bir boyahane teklif ediyor. Bu boyahane otomobili içine alabilecek büyüklükte bir kurutma dolabıdır. Boya bunun içinde yapılıyor, sonra bir saat sürmeden tamamen kurumuş halde çıkarılıyor. Böylece hem boyaların bozulmaması sağlanıyor, hem de vakitten kazanılıyor. İlgililerin ifadesine göre bu şekilde boya daha dayanıklı oluyormuş...

MOTORLARIN YIPRANMASI

Otomobil motorlarının yıpranma derecelerini daha sıhhatli olarak tesbit edebilmek için hassas bir alet yapıldı. Bu aletle motorun devirleri sayılıyor. Alet biraz pahalıya çıkacağı için, şimdilik yalnız yarış otolarına takılmaktadır. Mekanik çalışandan başka, bir de elektrikle işliyen transistorlu devir sayaçları var. Bunların takılması daha basit. Bujiler ile gösterge arasına iki tel çekmekten ibaret. Alet ucuza mal edilebilirse, belki yarının bütün otomobillerine konulacak, dolayısiyle de motorların yıpranma dereceleri anlaşılacaktır.

LUMBAGOLAR DONDURULUYOR

Tıp dünyasında yeni ve basit bir tedavi şekli ortaya çıkarıldı. Başkan Kennedy'nin adale tutukluğu bu tedavi ile bir anda geçti. Kennedy'nin özel doktoru Janet Travell'in bulduğu bu tedavi şekli geçenlerde tıp âlemine açıklandı. Tedavinin esası adale üzerine soğuk bir maddeyi pülverizatör vasıtasiyle tazyikle püskürterek ağrıyan sathı dondurmak.

GÜNÜMÜZÜN HİKÂYELERİ

SENİ SEVİYORUM — Danimarkada Binen isimli bir doktor yeni bir lisan icad etti. Logografi denilen bu lisan rakamlarla ifade ediliyor ve yalnız yazı dili olarak gelişmiş durumda. Bu dil milletlerarası anlaşmayı kolaylaştıracakmış. Meselâ Dr. Binen'in lisanında «Seni seviyorum» rakamlarla şöyle ifade ediliyor: «1547 1819 1003». Belki romantik değil, ama oldukça pratik. Bu gidişle galiba mektup yazmak için daktilo yerine hesap makineleri kullanmak icab edecek.

SİYAHLI KADIN KİMDİ? — Eski devrin en tanınmış sinema yıldızlarından Rudolf Valentino 1926 yılında öldüğü zaman, mezarının başında hıçkıran bir kadın vardı. Bu kadın o tarihten beri her sene Valentino'nun ölüm günü olan 23 ağustosta siyahlar giyerek mezarı başına gider; 12 kırmızı, bir de beyaz gül koyarak ağlardı. Bir müddettir siyahlı kadın Valentino'nun mezarını ziyaret etmez oldu. Bunun üzerine basın ve mütecessis gözler bu kadının öldüğüne hükmettiler. Aslında eski artistlerden olan bu kadın bugün 55 yaşında olan Dira Falme'den başkası değildi. Valentino'nun âşıkları arasında, aktörü candan seven bu tek insan, mezarı ziyaret eden siyahlı kadınların çoğaldığını görünce temiz aşkının sâfiliğini kaybetmemesi düşüncesiyle ziyaretlerden vazgeçmiş, hâtıralariyle baş başa kalmak için Arizona'nın kızılderili kabilelerinden birinde misyonerlik görevi alarak, inzivaya çekilmiştir.

YUNAN PRENSİ ÂŞIK

Avrupa aristokrasisine mensup prens ve prenseslerin kendi çevrelerinden değil de, halk arasından kimselerle sevişmeleri âdeta moda haline geldi. Hanfiz yirmi yaşında bulunan Yunan Veliahdı Prens Konstantin'in de son günlerde Aliki Yuyuklaki gibi âşık olduğu söyleniyor. Bu alâkanın nereye varacağı kestirilememekle beraber henüz pek genç olan prensin zamanla Aliki'yi unutacağı tahmin ediliyor. Aliki'nin babası avukattır, kendisi de gece kulüplerinde çalışan bir şarkıcıdır.

Haile Selasiye'nin muhafız alayından Bikila Abebe, bu yaz Olimpiyatlarda Maraton koşusuna yalınayak katılarak altın madalya almıştı. Son Habeşistan ihtilâlinde nümayişçiler arasında bulunduğu için az daha bunu hayatı ile ödiyecekti. Bereket affedildi. Yukarıda şampiyon, Olimpiyat filminin çekiminde Megnani ile Gina Lollobrigida'nın arasında görülüyor.

TÜRKÇEYİ İYİ BİLİYOR MUSUNUZ?

Ş. KUTKAN

VİCDAN

(Vicdân), Arapçada (bulmak) demektir. Öyle anlaşılıyor ki bu buluş, insanın, kendi içinde Allahı buluşudur. Vicdanı böyle anlamak, yani Allahın içimizde bulunduğunu, bütün gizli işlerimizi bildiğini, gördüğünü düşünmek, onu göklerde aramaktan ne kadar ileri bir anlayıştır...

■

TERZİ

Aslı Farsça (derzi) dir. (Derz), ağaç veya bez yividir. (Derzi), bu kelimeden yapılmış bir nispet ismidir. Dilimizde kullanıla kullanıla (terzi) şeklini almıştır.

(Derz) kelimesi Adana'da, taştan örülmüş duvarların boşluklarını harçla veya çamurla doldurmak mânasında ve (derzlemek) şeklinde kullanılmaktadır.

■

PASAK

Daima kirli gezen çocuklara (kirli, pasaklı) deriz. (Pasaklı) sıfatındaki (pasak) sözü Arapçada (vasah) tan bozmadır. Kelimenin sonundaki (H) harfi gırtlaktan çıkan (noktalı H) sesidir. Bu ses, halk dilimizde çok defa (K) sesiyle yer değiştirmektedir. Adana'da halktan bazı kimseler, (Halit) ismini (Kalit) olarak telâffuz ederler. (Pasak) ın sonundaki (H) nin (K) ya çevrilişi de böyle olmuş olmalıdır.

■

RAFADAN

Arapçada (Rafedân), sarısı katılaşmamış derecede pişmiş yumurtaya denir. Dilimize onlardan geçmiştir. Fransızca (Oeuf à la coque) karşılığı. (Refedan), bazı lûgatlerde görülmüştür.

■

KEZÂ, KEZÂLİK

(Ke-), Arapçada (gibi); (zâ) ve (zâlike) (şu) demektir. İkisi birden (şunun gibi, bunun gibi) demektir. Yani bir evvelki şeyle aynı olan bir şey için kullanılır. Hattâ: (kezâlik, bu da öyle) derler ki, aynı mâna, yan yana, bir arada, bir kere Arapça, bir kere de Türkçe söylenmiş olur; (Bâb-ı Âli kapısından mürur edip geçerken bir süvari atlıya tesadüfen rastgeldim) tekerlemesi gibi.

■

LÂÜBALİ

(Ehemmiyet vermek, aldırmak, dikkat etmek, kayırmak) mânalarına gelen (mübâlât) mastarından menfi muzari sıygasının müfret birinci şahsıdır. (Aldırmam, hiçbir kayıtla bağlanmam) mânalarınadır. Sonradan (hiçbir şeye aldırmıyan, lâkayt) mânasına sıfat olarak kullanılmaya başlanmıştır.

■

BETER

Farsça (bedter) den bozmadır. (Bed) fena demektir. (-ter) de süperlâtif bir ektir; dilimizdeki (daha...) nın karşılığıdır. İkisi birden (daha fena) demektir.

Hayat ın hikâyesi

Dilencinin Hediyesi

YAZAN: CHARLES C. GİLMORE — ÇEVİREN: SÜREYYA S. BERKEM

Miss Mary Martin iyi bir ailenin kızıydı. Fakat talihsizdi; anasiyle babasını bir tren kazasında kaybetmiş, ihtiyar halasiyle yaşamak mecburiyetinde kalmıştı. Heyecanlı polis romanlarına düşkünlüğü yüzünden Londra'nın tanınmış bir gazetesinin zabıta muhbiri oldu. Aynı gazeteye zabıta romanları yazmakla kendine, küçük de olsa, bir şöhret sağlamıştı.

Mevsim kış, hava sisli idi. Akşam, her zaman olduğu gibi, Fleet Street'teki gazete idarehanesinden çıkmış, karnını doyurmak üzere, civardaki bir lokantanın yolunu tutmuştu ki karanlık içinde karşısına biri çıktı. Üstü başı perişan genç bir dilenciydi bu. Başından şapkasını çıkarıp yerlere kadar eğilen dilenci:

— Küçükhanım, karnım aç. Param da yok, nolur bana yardım edin.

Diye yalvarmaya başladı. Miss Martin dilenciyi süzdü. Pek genç, bir delikanlı olduğunu görünce, hiddetle:

— Niçin çalışmıyorsunuz? dedi. Mademki eliniz, ayağınız tutuyor ve mademki gençsiniz gidip çalışın. Ben tembel insanlara yardım etmesini sevmem. Hem bunu Allah da sevmez.

Genç dilenci cevap verdi:

— Haklısınız ama, ben hastayım, küçükhanım. Bu halimle bana kim iş verir? Nereye baş vurdumsa, kovuldum.

Miss Martin yumuşamıştı. Hem bu dilenci ne güzel ve düzgün konuşuyordu! Şivesinde Cockney'likten [*] eser de yoktu. Bir lâhza düşündükten sonra dedi ki:

— Ben şuracıkta bir lokantada karnımı doyuracağım. İstersen benimle gel, sana orada yemek ısmarlarım, yersin.

Birlikte yürüdüler. Yan sokaklardan birinde küçük ve mütevazı bir ahçı dükkânı vardı.

Önde Miss Martin, arkada genç dilenci, içeri girdiler. Vakit erken olduğu için dükkânda müşteri pek azdı. Miss Martin kapıya yakın bir masa seçti ve dilenciyi de yanına davet etti. Miss Martin'i tanıyan garson, onun böyle yanında bir dilenci ile gelişine bir türlü akıl erdiremiyor ve hayretle dilenciyi süzüyordu. Onun bu hayretini yüzünden okuyan Miss Martin garsona dönerek:

— Bu genç, dedi, hem parasız, hem de hasta. Aynı zamanda aç. Ona yardım etmemiz lâzım. Evvelâ karnını doyuralım. (Menüyü dilenciye uzatarak) Bakın bakalım, ne yemek beğeneceksiniz?

Yemek yerlerken Miss Martin'in dikkatini dilencinin önce elleri çekti. Bu eller hiç de dilenci eline benzemiyordu. Tırnaklar muntazam kesilmişti. Hattâ manikür görmüşe benziyordu. Parmaklar hiç hırpalanmamış, zor görmemiş, iş işlememiş bir insanın parmaklarıydı.

Başında şimdi şapka da olmadığı için kestane rengindeki saçları, iyi bir berberin makasından çıktığını gösteriyordu. Muntazam kesilmiş ve ortadan ayrılmıştı. Çehresinde hasta olduğunu gösterecek hiçbir alâmet de yoktu. Tam aksine, iyi beslenmiş ve iyi bakılmış bir insanın çehresi idi bu. Hayretle sordu:

— Hasta olduğunuzdan bahsetmiştiniz ama, ben sizde hasta hali görmüyorum. Maşallah iştahınız da yerinde!

Genç dilenci kekeliyerek cevap verdi:

— Benim hastalığım bedenî değil...

— Yoksa aşk gibi bir şey mi?

— Hayır küçükhanım, ben ne kimseyi sevdim, ne de kimse beni sevdi. Ortada böyle bir şey yok.

— Şu halde, bu mânevi hastalık nedir?

Genç dilenci vereceği cevabı bir türlü toparlıyamıyordu. Nihayet:

— Müsaade edin de buna cevap vermiyeyim, dedi, sizi şahsi dertlerimle üzmek istemem.

Yemek bitmiş, lokantadan çıkılmıştı. Ayrılacakları zaman dilenci dedi ki:

— Size nasıl teşekkür edeceğimi bilemiyorum. Sayenizde karnımı mükemmel doyurdum. Fakat...

Durdu. Cümlesinin arkasını getirmek için düşünüyordu. Miss Martin sordu:

— Devam edin. Fakat dediniz. Sonra?

Dilenci kekeliyerek:

— Fakat, diye devam etti, bana biraz da harçlık vermek lûtfunda bulunmaz mısınız? İyilik tam olmalı değil mi, küçükhanım?

— Yoo, işte onu yapamam. Çünkü ben eli, ayağı tutan dilencilere sadaka vermemeye yeminliyim. Benim size yapabileceğim iyilik ancak şöyle bir şey olabilir: Akşamları işten çıktıktan sonra ben daima burada yemek yerim. İsterseniz yarın akşam yine burada buluşalım. Birlikte karnımızı doyuruyuz. Bu da bir iyilik değil midir?

Ve böylece ayrıldılar.

Ertesi gün Miss Martin gazetesine haber toplamak için Scotland Yard'a gittiği zaman orada şöyle bir vaka üzerinde konuşulduğuna şahit oldu: Bazı zengin asılzade çocukları, aralarında bir bahse girmişler. Buna göre Lord Wickham'ın oğlu tam bir hafta dilenci kıyafetinde dilenmek suretiyle yaşıyacak, kendi parasından bir santim bile harcamıyacak. Bu rolü, tam bir dilenci gibi başaracak olursa bahsi kazanacak ve o takdirde arkadaşları ona kıymetli bir hediye verecekler. Şayet muvaffak olamazsa, arkadaşlarına o bir hediye alacak!

■

Ertesi akşam Miss Martin işinden çıkıp lokantaya geldiği zaman genç dilenciyi kapının önünde buldu. Selâmlaştılar ve birlikte içeri girip bir akşam önceki yerlerine oturdular. Miss Martin söze şöyle başladı:

— Dün akşam hep sizi düşündüm. Mademki bedenî bir ârızanız yok, pekâlâ hafif işler yapabilir ve böylece hayatınızı kazanırsınız. Ben bugün asılzadelerin devam ettiği bir kulübe giderek oranın idare meclisi başkanı olan akrabamdan biriyle görüştüm ve sizin için bir iş aradım. Münhal bir garsonluk varmış. İyi de maaş veriyorlar. Nasıl, ister misiniz?

Dilenci şaşırmıştı. Bahsedilen kulüp, kendi kulübü idi! Nasıl bir mazeret uydurup genç kızı bu teşebbüsünden vazgeçirmeli idi? Şöyle bir hikâye uydurdu:

— Alâkanıza çok teşekkür ederim, küçükhanım. Yalnız, benim bir plânım var. Avustralya'ya gitmek istiyorum. Orada benim hali vakti iyi, uzaktan bir akrabam var. Onun yanına gidersem, bu sefil hayattan kurtulurum. Kendisine yazmıştım, muvafık cevap aldım. Yakında bana yol parası da gönderecekmiş. Bugünlerde geleceğini ümid ediyorum. Bütün endişem o güne kadar açlıktan ölmemek!

Miss Martin cevap verdi:

— Pekâlâ öyleyse, o zamana kadar akşamları birlikte yemek yeriz. Öğle yemekleri için de size ayrıca ödünç para veririm. Malûm ya, dilenciye sadaka vermemeğe yeminliyim. Ama borç başka!

■

Lokantada buluşmalarının tam haftası olmuştu. O akşam Miss Martin gülerek dedi ki:

— Siz artık hediyenizi kazanmış oldunuz! Doğrusu dilenci rolü cidden mükemmeldi, Lord Wickham! Peki ama, bu işte benim de bir hediyem olmak icab etmez mi? Bakalım bana nasıl bir hediye vereceksiniz?

■

Ertesi akşam genç dilenci, bu sefer Lord Wickham olarak, lokantaya gelmişti. Yerlerine oturur oturmaz genç Lord, garsona bir şişe şampanya ısmarladı ve sonra da Miss Martin'e dönerek:

— İşte hediyem, dedi, uzatınız elinizi de nişan yüzüğünü ben parmağınıza takayım, eğer kabul ederseniz tabii...

Ve nişan yüzüğünü Miss Martin'in parmağına, iki tarafın da neşeli kahkahaları arasında, taktı!

[*] **Cockney (Koknı okunacak) Londra'da aşağı tabaka tarafından konuşulan kaba İngilizce demektir.**

Hayat

Ahmet III Çeşmesi ve Topkapı Sarayı kapısı

Hayat

Haliç'te bir kâhvehane

Hayat

Kızkulesi

Hayat

Binbirdirek sarnıcı

Hayat

Binbirdirek sarnıcı

Hayat

Kızkulesi

Hayat

Haliç'te bir kahvehane

Hayat

Ahmet III Çeşmesi ve Topkapı Sarayı kapısı

Hayat

Beyazit Meydanı

Hayat

Eminönü

Hayat

Üsküdar

Hayat

Beyazit Camii avlusu

Hayat

Beyazit Camii avlusu

Hayat

Eminönü

Hayat

Üsküdar

Hayat

Beyazit Meydanı

Hayat

Çemberlitaş

Hayat

Bir hamam soğukluğu

Göksu

Hayat

Gravürlerle

ESKİ İSTANBUL

Hayat

Kapalıçarşı'da Çukur mahallebici

Hayat Çemberlitaş

Hayat Bir hamam soğukluğu

Göksu

Hayat Gravürlerle ESKİ İSTANBUL

Hayat Kapalıçarşı'da Çukur mahallebici

Hayat

Tophane Meydanı

Hayat

Haliç

Hayat

Süleymaniye Camii (Beyazit Kulesi'nden)

Hayat

Sarayburnu ve Marmara

Hayat

Sarayburnu ve Marmara

Hayat

Halic

Hayat

Süleymaniye Camii (Beyazit Kulesi'nden)

Hayat

Topkane Meydani

Hayat

Tophane Meydanı

Hayat

Süleymaniye Camii (Beyazit Kulesi'nden)

Hayat

Haliç

Hayat

Saraybunu ve Marmara

Türk Ticaret Bankası

DAİMA SİZİNLEDİR

1961 de 2.150.000

LİRA TUTARINDA

APARTMAN DAİRELERİ ARSALAR VE PARA İKRAMİYELERİ

9 MART 1914 - 1961

Daima emniyet, süratle ve ileri teknik ile hareket ederek, bugün 46 ncı yılını idrak eden bankamız, muhterem halkımızın gösterdiği teveccüh ve yakın alâkadan dolayı şükranlarını

ŞEHRİN MERKEZİ

Buz şehri projesinin en önemli ve en büyük plânı, kutupların en tehlikeli düşmanı olan rüzgâr ve kar fırtınalarına karşı kurulacak üstü kapalı eğlence ve alış - veriş merkezidir. Bu muazzam kapalı sahada ısı ortalama —5 derecede tutulacaktır. Bu rakam dışardaki ısıdan 40 derece yüksektir. Çarşının içinde özel tundra bitkileriyle süslü suni parklar yapılacak, bir kahvehane, bir sinema, çeşitli dükkânlar, otel, hastane, berber, bir okul, bir de kilise bulunacaktır. Binaların içi normal oda suhuneti olan 2 derece olacaktır. Yukarıda (yanda) çarşının temsili resmini görüyorsunuz.

İnsan gücü en çetin tabiat kuvvetlerini yenme yolunda

Buzlar Arasında Üstü Örtülü Bir Şehir Kuruluyor...

KUZEY Kutbunun dondurucu soğuğu ve bir anda ortalığı alt üst eden korkunç kar tipilerinin her yeri kasıp kavurduğu bölgelerinde insanlar yeni bir şehir kurmağa çalışıyor. Eriyen kar suyunun söküp götüremediği iri buz kayalarının ardında, alçak kutup güneşinin mat ışığı ile parlıyan gümüşi binalar, gözlerin önüne kelimenin tam mânasiyle bir buz şehri seriyor. Yarının inşaatı bu bölgede hep almüinyumdan olacak. Topraktan çıkan insan boyunda borular evlere dağılıyor. Su, sıcak hava, elektrik, yakıt, hepsi yalnız bu borularla temin ediliyor. Kuzey Kanada'nın Kutup yakınlarında kurulan bu şehirde ilerde bütün ihtiyaçlar atom enerjisi ile temin edilecek. On altıncı asırda Çine giden yolu bulmak emeli ile buz çöllerinin içine dalıp bu bölgeye kadar gelmiş olan cesur seyyah Frobisher'in ismine izafeten, bu şehre de Kanadalılar Frobisher adını takmışlar. Şimdilik birkaç binadan ibaret bulunan bu tenha kasabanın üzerine kurulması düşünülen modern şehrin projelerini hazırlamak için, iki Kanadalı bakan, ayrıca mimar ve mühendislerden müteşekkil dokuz kişilik bir ilmî heyet devamlı çalışmaktadır. Şimdiki Frobisher'de henüz az sayıda kadın var. Kanada hükümetinin gayesi, Kutup noktasına çok yakın bulunan ve üzerinden ortalama 1000 uçak geçen bu bölgede modern bir şehir kurmak, burada yaşıyacak insanları yüksek ücretli mukavelelerle geçici olarak bağlamak değil, onların aileleri ile birlikte seve seve Frobisher'de yerleşmelerini temin etmektir.

BETON AYAKLI EVLER — Buradaki toprakta sağlam bir zemin bulunmadığı için kurulacak binaların temelleri yukarki geniş satıhlı beton ayaklar üzerine oturtuniacaktır. Böylece binaların toprak üzerinde kaymaları ve iğrilmeleri önlenecektir.

Şehrin merkezini kapalı çarşı teşkil edecek. Bunun etrafında dairevi bir dağılışla çok katlı binalar sıralanacaktır. Binalar arasında kapalı geçitler irtibat köprüleri vazifesini görecektir. Bugün mahrumiyet bölgesi sayılan Frobisher'de bir sene çalışan bir insan on binlerce lira biriktirip tekrar memleketine dönmektedir.

Yeni kurulacak şehirde her türlü konfor temin edildikten sonra, devamlı olarak burada yaşamağa razı olanların da bulunacağı ümid ediliyor. Şimdilik bu nüve şehrin nüfusu çeşitli milletlere mensup maceraperestlerden ibarettir. Hâsılı, insan gücü en çetin tabiat kuvvetlerini bile yenme yoluna girmiş bulunuyor.

HEP KAR ÜSTÜNDE — Şimdiki Frobisher, belirli birkaç binası ve az nüfusu ile dünyanın en tenha şehridir. Kışın burada hayat hemen tamamen felce uğrar. Yazın bir, iki ay karlar biraz erir, ama o zaman bile büyük buz tepecikleri yer yer bütün şehri çevreler. Yandaki resimde görülen tesisat bugün için şehrin elektrik, ısı, su ve yakıt ihtiyacını temin için kullanılmaktadır. İlerde bu tesisat sırf atom enerjisi ile çalışacaktır.

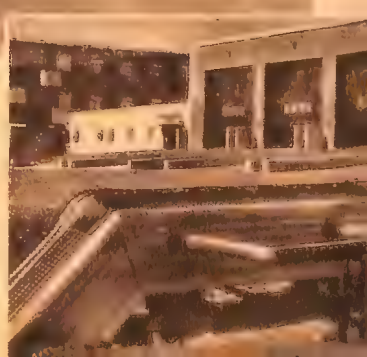

GECE YARISI ÂŞIKLARI

FORMA: 8

— Bunlar mesut görünmek istiyorlar. Ayaklarını başka başka taraflara atmışlar. İnsanların hislerini anlıyabilmek için masalarının altına bakmak lâzımdır.

BU ESNADA GAZİNONUN TERTİPLEDİĞİ PİYANGONUN ÇEKİLİŞİ BAŞLAMIŞTI. HER MASA KENDİ NUMARASI İLE PİYANGOYA KATILIYORDU.

— Sayın bayanlar, baylar.. Piyangoya başlıyoruz.

— On yedi... 17 numaralı masa en büyük ikramiyeyi kazandı. Talihliler lûtfen buraya gelsinler...

— Kim bu talihli, acaba?

MARCEL GÜLDÜ VE ELİNDE TUTTUĞU MASA NUMARASINI FRANÇOISE'A GÖSTERDİ.

17

— O koskoca ayıyı biz mi kazandık yani?

— Tabii. Şimdi gidip hediyenizi alın...

— İyi ama, herkes gözlerini bana dikecek...

— Gelin!

— Hanımefendi, sizi tebrik ederim... Büyük ikramiye işte bu koskocaman ayı idi. İnşallah size uğur getirir.

FRANÇOISE TAHMİNİNDE YANILMAMIŞTI. NETEKİM PİYANGODA KAZANDIĞI HEDİYEYİ ALMAK İÇİN SAHNEYE ÇIKTIĞI ZAMAN HERKES GÖZLERİNİ ONA ÇEVİRMİŞTİ. BU MANZARAYI SEYREDENLER ARASINDA, EĞLENMEK İÇİN AYNI GAZİNOYA GELMİŞ BULUNAN PATRONU PAUL İLE KARISI DA VARDI.

— Tepeden tırnağa mağazanın yaları ile donanmış... Şuna bak.

FRANÇOISE PATRONUNUN SALONDA OLUŞUNDAN HABERSİZ, AYIYI KUCAKLADIĞI GİBİ MASAYA DÖNDÜ.

— Buna çok sevindim... Çocukluğumdan beri böyle bir ayıya sahip olmayı arzulardım. Nihayet...

— Görüyorsun ya şimdi ayım da var... Bütün mesele beklemeyi bilmekten ibaret...

ARADAN BİR HAYLİ ZAMAN GEÇTİĞİ HALDE MADAM PAUL HALA KONUŞMAYA DEVAM EDİYORDU.

— Susmaya filân hiç niyetim yok... Üzerine bir serveti geçirip dükkândan çıkmış... Gidip kendisiyle konuşacağım...

— Rica ederim... Rezil olmıyalım...

— Satıcı bir kıza marifetlerini söylemek rezalet çıkarmak mıdır?

MADAM PAUL MASASINDAN FIRLADIĞI GİBİ HIŞIMLA FRANÇOISE'IN YANINA GİTTİ.

— Tebrik ederim... Büyük ikramiyeyi kazandınız.

— Teşekkür ederim... Çok sevindim...

— Başka şeyler de görüyorum. Şu üzerinizdeki güzel elbise meselâ...

(Devamı arkadaş mayıdır)

DEHŞET PERDESİ

YAZAN: DENNIS WHEATLEY
ÇEVİREN: ADNAN ERİM

21

HOROVSKA üzüntü ile cevap verdi:

— Nasıl olur? Şehirde bizim hiçbir tanıdığımız yok!

Garson alaylı alaylı sırıttı:

— Öyleyse buradan bir adım dışarı atamazsınız. Ön sıralar tamamen Demir Perde adamlariyle dolu. Hattâ kenarlardaki localar bile! Hafifçe bağırdım mı, hepsi buraya üşüşürler!

Nicholas dudaklarını ısırdı. Vaziyet kötüleştiriyordu. Horovska'nın konuşmasından telefonda hiçbir arkadaşını bulamadığı anlaşılıyordu. Bulmuş olsaydı, bu sersem garsona paranın üstünü bulacağını söyler, dışarı fırlardı. Nicholas da içerde kalırdı. Beş, on dakika sonra ger dönünce hürriyetlerine kavuşurlardı!

Demek ki vaziyet berbattı. Garson yılışmasında devam etti:

— Işıkların açılmasına beş dakika kaldı, Madam. Bu zaman zarfında düşünün! Elektrikler yanınca öndekilere, localardakilere sesleneceğim.

Nicholas dayanamadı. Fedora'ya İngilizce mırıldandı:

— Münakaşa etme bu herifle. Çık dışarı. Bir şeyler bulmıya çalış. Ben beklerim.

Genç kadın sapsarı bir yüzle cevap verdi:

— İmkânı yok! Bulamam! Sonra anlatırım.

Nicholas sandalyesinden kalktı. Dazlak kafalı garsona döndü:

— Ben bulmıya gidiyorum, ahbap! Madam beni burada beklesin. Olmaz mı?...

— Olmaz olur mu?! İki saate kadar dönmiye bakın ama.

— Tabii. Tabii. Sen merak etme!

Nicholas bir adım atıp dazlak kafalı garsonun kurulduğu iskemlenin yanına geldi:

— Bir sigara tellendirir misin, ahbap...

Elini cebine attı. Sonra birdenbire çekip haydudun şakağına şimşek gibi bir yumruk kondurdu. Adam gık diyemedi. İkinci yumruğu midesine yiyince iskemlede iki yana sallandı. Horovska, herifi omuzlarından yakaladı. Heyecanla fısıldadı:

— Gırtlağını sık, Nicky!

Nicholas, parmaklarını garsonun gırtlağına geçirdi. Fedora o anda masanın gizli düğmesine basmıştı. Tekrar aşağıya alçaldılar.

Nicholas parmaklarını gevşetti. Garson kendinden geçmişti. Masanın üzerine yüzüstü kapandı. Fedora ellerini bıraktı.

— Gürültüsüz becerdik, Nicky. Az kaldı hapı yutuyorduk! Münakaşayı mahsus uzatıp senin bir şeyler yapmanı bekliyordum. Sen de hareketsiz kalıyordun!

— Ben böyle şeylere alışık değilim, Fedora. Sokakta o polisi vurduğum zaman ne kadar fena oldum, biliyor musun?...

— Bırak böyle düşünceleri! O herifler insan değil, canavardır! Ellerine düştün mü, derini yüzerler! İyi ki kapağı buraya attık. Yoksa görürdün!

— Bu garsonu ne yapacağız şimdi?...

— Burada bırakacağız. Yalnız ağzına bir şey tıkasak. Ellerini, ayaklarını da bağlıyabilsek... Belki çabuk ayılır. Bağırıp çağırmasın!

Garsonun ceplerini aradılar. Mendilini bulup ağzına tıkadılar. Nicholas cebinden birkaç parça ince sicim çıkardı. Herifin bileklerini, ayaklarını sıkıca bağladı. Sonra koltuklarından, ayaklarından tuttular Masanın altına tıktılar.

— Artık gitmemiz lâzım, Fedora! Ama arkadaşlarınla konuşamadın, değil mi?

— Birkaç tanesiyle konuştum.

— Demek buldun! Ben bulamadın zannetmiştim. Dışarı çıkıp para tedarik edemiyeceğini söyledin. Telefonların boş çıktı zannettim.

— Ne münasebet! Öyle söylememem icabetti. Ben kaldırıma adım atınca herif arkama adam takacak, gittiğim yeri öğrenecekti. Arkadaşım da tehlikeye düşecekti!

— Bu kadar incesini düşünemedim. Kusura bakma!

— Haydi locadan çıkalım.

Fedora düğmeye bastı. Loca seviyesine yükseldiler. Yine herkes sahneyi seyrediyordu. Yavaşça iskemlelerden doğruldular. Masa altındaki garson derin bir komada gibiydi. Horovska herifin cüzdanına el attı. Bir tomar para çıkardı.

— Bunları alalım Nichy! Almıya mecburuz! Bu hırsızlık sayılmaz. Vatan için tehlikeye atıldık.

— Nasıl olur?!... Adamın bugünkü servislerden aldığı paralar.

— Mecburuz, dedim. Saçma lâfları bırak. Üzerinde para var mı? Nasıl kaçacağız buradan?!...

Nicholas ses çıkarmadı. Locadan sessizce çıktılar. Fedora'nın elinde geniş kenarlı hasır şapka vardı. Kapıya doğru yürüdüler. Kapıda duran adam onları görünce gülümsedi. Horovska adama yaklaştı:

— Bu şapkayı size bırakacaktım. Sahibini tanırsınız herhalde. Burada çalışıyor olmalı. Bunun yerine size şu parayı bırakıyorum. Hanıma verirsiniz.

Horovska, garsonun cüzdanından aldığı tomardan iki tane binlik çıkarıp uzattı:

— Bunlardan biri ona, biri size!

— Zahmet etmeyin, rica ederim.

— Alın lûtfen. Bizden kimseye bahsetmeyin!

— Güle güle. Yolunuz açık olsun!

Kapıdan çıktılar. Aydınlık yerleri süratle geçtiler. Karanlık kaldırımları seçerek yürümeye başladılar.

— Gideceğimiz yer uzak galiba Fedora.

— Epey yürüyeceğiz.

— Bir taksiye atlasak.

— Burada taksiye atlanmaz. Bütün şoförler kontrol altındadır. Her akşam, taşıdıkları müşteriler hakkında rapor verirler. Ne şekilde insanları nereden alıp nereye götürdüklerini bildirirler. Onun için tıpış tıpış yürümemiz lâzım!

Korka korka yürümekte devam ettiler. Adım başında bir polis üniformasının karaltısını seçiyorlar, oldukları yere siniyorlardı.

Sağa, sola saparak zikzaklı şekilde ilerlediler. Wenzeslas Meydanının sonundaki Milli Müzeye vardılar. Kuzeybatı istikametine döndüler. Burada sokaklar daraldı ve daha karardı. Yürüdüler. Karmakarışık yollardan geçtiler. Horovska buraları avucunun içi gibi biliyordu. Nicholas hayretini gizliyemedi:

— Bu kadar usta bir ajan olduğunu tahmin etmiyordum, Fedora!

— Üç ay evvel buradaydım.

— Şaşıyorum doğrusu. Nasıl çeviriyorsun bu işleri, aklım almıyor!

Daracık bir yoldan iki bina arasına girdiler. Duvar dibinden ilerlediler. Uzaktan nehrin parıltısı aksediyordu. Genişçe bir meydana çıktılar. Sağda, solda depolar vardı. Kepenkleri inmiş dükkânlar göze çarpıyordu. Burası şehrin ticaret merkeziydi herhalde.

Yürümekte devam ettiler. Nehre doğru indiler. Horovska dikkatle ilerliyor, her adımda etrafa kulak kabartıyordu. Karanlıkları delerek görmiye uğraşıyorlardı. Genç kadın yolu kaybetmiş gibi ikide bir duralıyordu. Nicholas merak etti:

— Ne oluyor, Fedora? Yolu mu şaşırdın?

— Hayır, şaşırmadım. Arkamızdan gelenler varsa izimizi kaybetmek istiyorum.

Nehir kenarına indiler. Burası daha karanlıktı. On metre ilerisi güç görünüyordu. Kapkaranlık bir binanın önüne geldikleri vakit derinden derine tok bir ses duyuldu:

— John Huss öldü!...

Fedora olduğu yerde durdu. Başını, sesin geldiği tarafa döndürdü:

— Fakat ruhu aramızda. Ebediyen yaşıyacak! *(Devamı gelecek sayıda)*

1961'İN GÜZEL ÇOCUKLARI

Halit Işılav - İstanbul

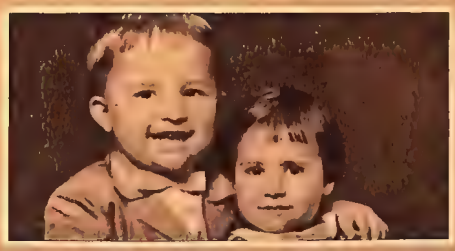
Murat ve Dilek Lâfçı - İst.

Oktay Gümüşen - İstanbul

Tijen Köselioğlu - Ordu

Sema Olcay - İstanbul

Göktürkây Alper - Mersin

Eren Ormancı - İstanbul

Lâle Ülgen - Ankara

Nurhan Büker - İstanbul

Erman Özkan - İstanbul

Yakup Tezcan - İstanbul

1961 Baharının Saç

LINTERMANS

LUC TRAINEAU

GUILLAUME

ve Şapka Modası

Bu modellerin Türkiyede neşir hakkı mecmuamıza aittir.

JACQUES HEIM - SVEND

HÉLÈNE CURTIS-LINTERMANS

LINTERMANS

Paris muhabirimiz GÜLGÜN ÜSTÜNDAĞ gönderiyor.

DÜNDEN, BUGÜNDEN İKİ HÂTIRA

Fuat Hüsnü Kayacan 1876 yılında İstanbul'da doğdu. Denizi seviyordu; bu yüzden bahriye zabiti oldu. Ancak asıl sevgiyi «top» ta buldu. Bahriyeli Fuat Bey, İngilizlerin ve azınlıkların arasına karışarak «Boby» takma adiyle futbol antrenmanlarına başladı, maçlarda yer aldı. 1912 de İngiltere'ye gitti. Orada, 3. sınıf profesyonel takımların antrenmanlarına katıldı. İstanbul'da başladığı futbolü, «futbolün beşiği» olan İngiltere'de bıraktı. Yukarıda soldaki fotoğrafta Fuat Hüsnü bahriye üniformasiyle, sağda ise evinde jimnastik yaparken görülüyor.

"Sporu Tadınc

"SEVGİLİ dinleyiciler, burası Mithatpaşa Stadı... Birkaç dakika sonra yılın maçının ilk vuruşu yapılacak... Gece yarısı başlıyan kar, hâlâ devam ediyor. Isı, sıfırın altında 3 derece... Soğuğa, kara rağmen stadı 25 bini aşkın seyirci doldurmuş...»

Spiker birden sustu. Radyo hoparlöründen taşan alkış sesleri küçük odayı doldurdu. Odanın bir köşesindeki kanepede oturan biri yaşlı, biri genç iki adamın yüz çizgileri gerildi. Yaşlı adam, camı nefes nefes buğulanmış pencereden dışarıya baktı. Pervazlardan sarkan buzlar, karşı binaların bembeyaz damlarını parça parça ayırıyordu. Yaşlı adam yanındaki gence döndü:

— Bugün maça gidemedik, dedi. Elli, altmış yıl öncesinin hâtıralarını radyonun başında tazeliyeceğim. 1900 yıllarında ne Mithatpaşa Stadı vardı, ne Fenerbahçe Stadı... Futbol, Kuşdilinde Papazın Çayırında oynanırdı. Seyirci sayısı da 25 i aşmazdı.

Spiker maçın girişini yapıyordu:

«Alkış seslerini duyuyorsunuz. Galatasaraylılar sahaya çıkıyor. Başta takım

İlk Türk futbolcüsü Fuat Hüsnü Kayacan 85 yılı bulan ömrünün sırrını bir kelime ile açıkladı: Spor.

RÖPORTAJ: ORHAN ÖZMEZ
FOTOĞRAFLAR: EROL DERNEK

a Bırakmalı„

GENÇLİĞE DÖNÜŞ — Fuat Hüsnü Kayacan ile eşi evliliklerinin ilk günü çektirdikleri «saadet hâtırası» fotoğrafa bakıyorlar. İlk Türk futbolcüsü diye tanınan Fuat Hüsnü 85, eşi 74 yaşındadır.

kaptanları Turgay, onun arkasında Ergun, Suat, Metin, Bahri, Candemir...»

Yaşlı adam sözüne devam etti:

— Galatasaray, hâtıralarımın üçüncü sahifesidir. Bu takımda yıllarca kaptanlık yaptım. 1908 yılında, Kadıköy Kulübünden ayrılarak Galatasaray'a girmiştim. Ahmet Robenson, Şair Emin Bülent, Bekir Hoca, Ali Sami ile oynadım.

Odanın içini ikinci bir alkış tufanı doldurdu. Spiker alkışın kesilmesini bekledi, sonra söze başladı:

«Şimdi de sahaya Fenerbahçeliler çıkıyor... Naci, Özcan, Lefter, Can...»

İLK TÜRK FUTBOLCÜSÜ — Kadıköy Kulübünün İngiliz, Rum sporcuları arasında bir de Türk vardı: Fuat Hüsnü. Yandaki fotoğrafta Kadıköy Kulübünün futbol takımı görülüyor. Ayaktakiler soldan sağa Grigorizdis, Moris, Vasilyadis, Darny Pisis (Kulüp Başkanı), Yorgo; oturanlar Todori, Horace, James Lafontaine (Kaptan), Fuat Hüsnü, Toto, Cinon...

Yaşlı adam hikâyesine, kaldığı yerden devam etti:

— Kaydım Galatasaray'da, kalbim Fenerbahçe'dedir. Galatasaray'da bir süre oynadıktan sonra, idareci olarak Fenerbahçe Kulübüne geçtim. Türkiye'de futbolün tarihi yeniydi. Ya 10 yıl olmuştu, ya 12 yıl... İzmir'de oturan İngilizler ve yerli Rumlar 1890 yılında futbol oynamağa başlamışlardı... Beş yıl sonra da İstanbulda «Moda» adiyle ilk İngiliz futbol kulübü kuruldu. Sonra öteki kulüpler açıldı... O kulüplerin maçlarını seyreder, antrenmanlarına «Boby» takma adı ile katılırdım. Oyunumu beğenmişlerdi. 1900 yılında Kadıköy Kulübüne çağırdılar. Orada da bir yıl «Boby» adiyle oynadım. «Fuat Hüsnü» adını kullanamazdım. Çünkü hem bahriye zabitiydim, hem de Türklerin futbol oynaması yasaktı. Kadıköy takımındaki tek Türk bendim...

Spiker, takımların dizilişini, forma renklerini anlatıyordu:

«Galatasaraylılar parçalı Sarı - Kırmızı, Fenerliler ise çubuklu Sarı - Lâcivert formalarını giymişler. Her iki takımın çorapları beyaz!»

Fuat Hüsnü adındaki yaşlı adam, radyonun üzerindeki bir futbol takımı fotoğrafını aldı:

— İlk Türk spor kulübü «Black Stockings = Siyah Çoraplar» dır, dedi. Bu kulübün kurucuları arasında Reşat Danyal Bey, Kemani Nuri Bey, Hâfız Mehmet, Hâfız Mustafa, Emcet, Nurettin Bey, Mazhar Bey ve ben vardım. Lokalimiz, «Papazın Çayırı» nın karşısında Hurşit Ağa'nın kahvesiydi. Üşüdüğümüz zaman oraya sığınır, çay, kahva içerdik. Galatasaray, «Siyah Çoraplar» dan beş yıl sonra, 1905 te kurulmuştur.

Maç bütün heyecaniyle başlamıştı. Spiker, cümlelerini topun peşinde koşturuyordu:

«Top şimdi Ergun'da... Ergun Niyazi'ye aktardı. Niyazi de Metin'e... Metin'in şahane bir volesi ağlarda... Gool!»

Fuat Hüsnü spikerin boş bıraktığı dakikaları hâtıraları ile dolduruyordu:

— «Black Stokings» ilk maçını Papazın Çayırında bir Rum takımiyle yaptı. 5 - 1 yenildik. Takımımızın şeref sayısını vole ile ben attım. Maç biter bitmez Abdülhamid'in başjurnalcısı Şeyh Şamil'in hafiyeleri sahayı sardılar. Arkadaşlarım yakalandı, ben bir yolunu bularak kaçtım. Sonra beni de ele geçirdiler. Bahriye zabiti olduğum için, Kasımpaşa'daki divanıharbe yolladılar. Müstantik Raşit Bey hakkımızda tutulan jurnalı okudu. Jurnalda şöyle deniliyordu: «Karşılıklı kale kurup, İngilizlerle aynı elbiseyi lâbis olduğu halde, top endahtı ile talim icra etmekte olduklarından...» Raşit Bey: «Bir Türk zabiti nasıl olur da, İngiliz forması giyip, onlarla talim yapar!... Utanmıyor musun?...» diye bana çıkıştı. Bu top oynuyorduk, dedim, anlatamadım... Sonunda formaları giyip müstantiğin huzuruna çıktım. Beni karşısında don, gömlek görünce bozuldu. Ama durumu da kavradı. Küçük bir ceza verdi.

Radyo hoparlöründen bir düdük sesi duyuldu. Spiker:

«Maçın ilk devresi, Galatasaray'ın 1 - 0 galibiyetiyle sona erdi, dedi. Şimdi sizlere devre arasında stüdyolarımızdan müzik dinleteceğiz...»

Radyo, müzik yayınına sıcak ülkelerin tatlı bir müziği ile başladı. Dışarıda kar hâlâ yağıyordu.

Fuat Hüsnü sözüne devam etti:

— Müziği çok severim. Alaturka, alafranga ayırmam. Kardeşim Hamit Hüsnü Kayacan hem sporcuydu, hem de besteci... Onun güzel şarkıları vardı. 85 yıllık ömrüm boyunca bir defa doktora gittim. Eskiden günde bir paket sigara içerdim. Şimdi dört taneye indirdim. İçkiyle başım hoş değil... Yalnız, 1922 «İçki yılım» oldu. Bir meseleye efkârlanmıştım, ama içki bu derdime çare olmadığı için, o yılın sonunda bıraktım. Kriket oynadım, ava çıktım. Hava iyi olursa, tenis ve futbol maçlarına giderim. Uzun yaşamanın sırrını sporda buldum... Ama her yaşın bir sporu olduğunu unutmadım. Futbolü tam zamanında bıraktım. Hâlâ jimnastik yaparım.

Plâk yarıda kesildi. Spikerin sesi yine duyuldu:

«Sevgili dinleyiciler, maçın ikinci devresi başladı. Fenerliler hücumda. Top Lefter'de, o Can'a verdi. Fener bir İngiliz takımı gibi paslaşıyor.»

Fuat Hüsnü, maçın heyecansız dakikalarını, hâtıralariyle süslüyordu:

— Futbolü İngilizlerden öğrendim. Artık bizde de iyi futbol oynanıyor. Metin'i, Turgay'ı, Lefter'i beğenirim.

Spiker devam ediyordu:

«Penaltı!... İkinci devrenin 40 ıncı dakikasındayız!... Lefter çekiyor. Çekti... Turgay uçtu, fakat gole engel olamadı!»

Fuat Hüsnü saatine baktı:

— Oyunun bitmesine bir dakika var, dedi. Gönlüme göre bir maç oldu. Böylece, iki takıma duyduğum sevgiyi masallardaki elma gibi ikiye bölebileceğim...

Bu sırada spiker son cümlesini söyledi:

«Sevgili dinleyiciler, Türk futbolünün en eski iki takımı yenişemediler. Maç 1 - 1 sona erdi... İyi günler...»

BUNU DUYDUNUZ MU?

HAZIRLIYAN:
ADLİ MORAN

RESİMLİYEN:
SEZGİN BURAK

TEK TANRI Yukarıda altın mumyası görülen Firavun Akhnaton ortaya yeni bir insan, doğa ve tek Tanrı fikrini atmıştı. Ama onun zamanında bozulmağa başlıyan Eski Mısır toplumu Tek Tanrı kavramına hiçbir zaman yanaşmamıştı.

BİR MİYAM - MİYAM ATASÖZÜ

Balçika Kongosunda yaşıyan Miyam - Miyam'ların renkli bir atasözü vardır: «Orman tutuşurken bodi ırmak geçidinden ürker ve ölür» derler. Bir nevi antilop olan bodi, orman yangınından kaçarken ırmak geçidine gelir. Suda alevlerin aksini görünce ateşe doğru koşmağa başlar, mahvolur gider. Gösterişe aldanmamalıdır...

TEPSİ DUDAKLAR Afrika'nın Kyabe bölgesinde (Çad) küçükten büyüğe doğru alıştırarak dudaklarını tahtadan yuvarlak tepsilerle gerer, uzatır ve büyütürler. En gözde kadınlar dudakları en büyük olanlardır.

GARİP BİR TÖREN Zenci ticareti Gold Coast'ta (Altın Sahilinde) başlamıştı. Özellikle Amerikaya zenciler buradan gönderiliyordu. Bu memlekette işte o günlerden kalma bir tören hâlâ devam etmektedir. Kadınlar akşamları çaydan doldurdukları küpleri başlarında taşırlar. Başlarında daima etrafa neşe saçan bir adam bulunur.

Hayat Sinema

CARY GRANT
ÇÖLDEKİ VİLLÂSINDA

● Cary Grant, Kaliforniya'da çöl ortasında bir villâ yaptırdı. Eski İspanyol stilinde olan ev onun tatilleri için can atarak geldiği bir yer halindedir. Burada ata biniyor, tenis oynuyor, bahçedeki havuzda yüzüyor. Kısacası burası meşhur yıldız için spor sitesi gibi bir yer. Zaman zaman bahçedeki ağaçlarla da meşgul olmak onun zevkleri arasında. Sinema dünyasının ünlü kahramanı ve kadınların sevgilisi ekseriya buraya gelirken en yakın arkadaşı Ken Johnson'u da beraberinde getirmektedir.

● Louis Jourdan ve Lili Palmer «Su Canavarı» isimli filmde birlikte oynuyorlar. Bu kordele rejisör Leonide Keigel'in ilk eseri olacaktır.

● Meksikalı komik yıldız Cantiflas (Pepe) seneye Paris'te yeni bir film çevirmeye niyetli. Maurice Chevalier ve Brigitte Bardot'nun da yer alacağı kordele «Pepe Paris'te» adını taşıyor.

● Fransa'da 1960 yılı boyunca 86 film tamamlanmış. Bunların 36 sını yeni genç rejisörler hazırlamış, film başına 1.000.000 (yeni) Fransız frangı harcanmıştır.

● Jill St. John üç hafta süren tatilinden Londra'ya dönerek «The Roman Spring of Mrs. Stone» filmine devam etmeye başladı. Genç yıldız Hollywood'da kaldığı üç haftayı orada çalışmakta olan kocası Lance Reventlov'la birlikte geçirdi.

AGNES LAURENT
TEKRAR LONDRA'YA GİTTİ

● Sevimli Fransız yıldızı Agnes Laurent, evvelki hafta tekrar Londra'ya gitti. Bu defa gezinti için değil, «Mary Had A Little» isimli filmde oynamak üzere. Yanda Agnes Laurent, Londra hava alanında uçaktan indiği sırada görülüyor.

● Jeffrey Hunter, Stella Stevens ve David Janssen «Deadlock» adlı filmde rol aldılar. John Mc Donald'ın bir kitabından alınan bu filmin rejisörü Edmond O'Brien'dir.

● Richard Widmark hayatında hiçbir zaman şimdiki kadar para kazanmamıştır. Aylık geliri 200.000 dolâr olup, ayrıca 20th Century Fox şirketi hesabına çevirdiği «Orman» filminden de yüzde on hisse alacaktır. «Orman» ın konusu James Michener'in bir romanından alınmıştır.

● Gary Cooper, «Aslan» filminde oynamak üzere bahar sonunda Afrika'ya gidecek. Bir Fransız romanından alınan bu filmin dış sahneleri Afrika'da, iç sahneleri Hollywood'da çekilecek. «Aslan» filmi Gary Cooper'ın, 20th Century Fox için çevireceği üç filimden biridir. İkincisi, «Komançeroları» olacaktır.

TUESDAY WELD - PRESLEY
BİRLİKTE FİLM ÇEVİRİYORLAR

● Elvis Presley'in serenadını sarışın Tuesday Weld dinliyor. Bu, iki yıldızın birlikte çevirdikleri «Wild In the Country» filminin bir sahnesidir. Tuesday Weld gün geçtikçe biraz daha isim yapıyor. Bu gidişle yakında beyaz perdenin büyük şöhretleri arasına girecek.

● Anthony Quinn ile Tony Curtis «Taras Bulba» filminde beraber rol alacaklardır. Bu film, Nicolai Gogal'un eserinden alınmıştır. Önce Yugoslavya'da çekilmesi düşünülen filmin, sonradan Hollywood'da çekilmesine karar verilmiştir.

● Kirk Douglas şimdi de, kendine ait olan «Bryna Productions» kumpanyası namına «Son Kahraman» filmini çevirecek.

JOHN WAYNE
AFRİKA'DA RAHAT DEĞİL

● John Wayne «Hatari» filmini çevirmek için Doğu Afrika'ya giderken ailesini de yanına aldı. Şimdi sevimli karısiyle birlikte Tanganika'daki bir villâda gece yarısı kuşlarının bağırışlarını dinlemekle meşgullerr. Zira akşam oldu mu, orada ikisini de bir türlü uyku tutmuyor.

Haberleri

BETH ROGAN — Genç sinema yıldızı film çevirmeye başlamadan evvel, ressamdı. Bir tenis maçı seyrederken güzelliği ile dikkati çekmiş, bir müddet televizyonda görüldükten sonra 1956 da film çevirmeye başlamıştır. Beth'in umumi yerlerde puro içmesi gazetelerde bir hayli söz konusu edildi ve skandallere sebeb oldu. Şimdi Londra'da oturuyor.

DEBBIE VE EDDIE — Eski kocası Eddie Fisher'in Londra'da bir apandisit ameliyatı geçirdiğini duyan Debbie Reynolds ve kızı telefonla onu aramaktan kendilerini alamadılar. Bu, baba Eddie Fisher için eski hâtıraların tazelenmesine sebeb oldu...

YALNIZ ADAM — Glen Ford, Hollywood'un yalnız adamı lâkabını çoktandır benimsemiş durumda. Boş zamanlarında ne yapacağını bilmiyor. Koca şehirde avunacak bir şey bulamaması Maria Schell'le aralarında geçenlerin bir neticesi olabilir mi?

FRANÇOISE ARNOUL diyor ki:

"Ben, **LÜKS** tuvalet sabununu kullanırım."

Ne kadar da haklı, zira LÜKS tuvalet sabununun koyu köpüğünü yüzünüze sürdüğünüz anda güzellik bakımınız başlar.

O dakikada, teniniz tertemiz olur, yüzünüzde bir rahatlık hissedersiniz ve bu taravet uzun zaman devam eder. LÜKS'ün besleyici, yumuşak ve koyu köpüğü sayesinde en hassas cilt bile temizlenir ve canlanır.

Ve, yıkanmanın zevki LÜKS tuvalet sabununun nefis kokusu ile daha da artar.

O halde, siz de sinema yıldızlarının güzellik tedavisini tercih ediniz, zira

yıldızların onda dokuzu LÜKS tuvalet sabununu kullanırlar.

YILDIZINIZ DİYOR Kİ

9 marttan 15 marta kadar : Doğduğunuz burcu bularak kendi falınızı okuyabilirsiniz.

K O Ç B U R C U
21 MART - 20 NİSAN

Hayatınızın en verimli zamanındasınız. Bugünlerde yapacağınız her teşebbüs sizin için çok faydalı neticeler verebilir. Çalışmalarınızı hızlandırın, şevkinizi arttırın, hamlelerinizi çoğaltın.

B O Ğ A B U R C U
21 NİSAN - 21 MAYIS

Hafta ortasında bir mektup bekleyiniz. Bu mektuptaki birkaç satırın ifade ettiği mânayı iyi tahlil edebilirseniz, saadetinizin kapısını açacak anahtarı bulabilirsiniz. Ama zekânızı kullanın.

İ K İ Z L E R B U R C U
22 MAYIS - 20 HAZİRAN

Uzun zamandır sizi üzen sıkıntıların sonu yaklaşmış. Gönlünüzü ferah tutabilirsiniz. Burcunuzdaki bütün insanlar bu ay içinde sevinçli haberler alacak. Sizin sevinciniz büyük olacak.

Y E N G E Ç B U R C U
21 HAZİRAN - 22 TEMMUZ

Ufak bir rahatsızlık geçirmişsiniz. Bu, sizi mânen hayli sarsmış. Artık enerjinizi toplamalısınız. Mars gezegeni size gayret aşılıyacak. Siz biraz çalışırsanız, dertlerinizden kurtulabilirsiniz.

A S L A N B U R C U
23 TEMMUZ - 22 AĞUSTOS

İki kişinin size karşı temayülü var. Bir tanesini siz de biliyorsunuz, çünkü hislerini açıkça belirtiyor. Öbür insanın hakkınızdaki düşüncelerini önümüzdeki hafta öğreneceksiniz. Biraz bekleyin.

B A Ş A K B U R C U
23 AĞUSTOS - 22 EYLÜL

Bir topluluk içinde size gayet sempatik gelen birisiyle tanışacaksınız. Yıldızınız bu insanla alışverişe girişmemenizi tavsiye ediyor. Görünüşü sevimli olmakla beraber, size zararı dokunabilir.

T E R A Z İ B U R C U
23 EYLÜL - 22 EKİM

En basit hâdiseleri gözünüzde büyütüyor, kendinize dert ediyorsunuz. Bu huyunuz hem size, hem de etrafınızdakilere zarar veriyor. Huzurunuzun kaçmasında, bütün kabahat sizindir.

A K R E P B U R C U
23 EKİM - 21 KASIM

Hayata karşı bir küskünlüğünüz var. İçinde bulunduğunuz şartlardan memnun değilsiniz. Canınız hiçbir şey yapmak istemiyor. Biraz sabredin. Bu durum Satürn'ün burcunuzdaki tesiridir...

Y A Y B U R C U
22 KASIM - 20 ARALIK

Ufkunuzda yeni ışıklar beliriyor. İyi bir şeyler cereyan edeceğini siz de hissediyorsunuz. İçinizdeki sevinç bu düşünceden doğuyor. Görüşünüz doğru. Yıldızınızın sürprizlerini bekleyin.

O Ğ L A K B U R C U
21 ARALIK - 19 OCAK

Birinin kalbini kırmışsınız. Hem de bile bile. Siz iyi bir insansınız. Sizin gibi insanlar başkalarının hakkını yememeli. Başkasına yapacağınız kötü bir muamele bile kısmetinizi kapatabilir.

K O V A B U R C U
20 OCAK - 18 ŞUBAT

İkizler Burcu ile burcunuz arasında uzun zamandır yakın bir münasebet devam ediyor. Bu, biraz daha sürecek. Böylece İkizler Burcu mensuplariyle epeyce alışverişiniz olacak. Hazırlanın.

B A L I K B U R C U
19 ŞUBAT - 20 MART

Karşınıza çıkacak bazı karışık durumlarda, sinirlerinize hâkim olmağa çalışın. Sizi mahsus çileden çıkarmağa çalışanlar olabilir. Hiç aldırmayın. Hislerinize kapılmayın, mantıkî düşünün.

OKUYUCU MEKTUPLARI

Kayseriden mektup yazan okuyucumuza:

Kardeşinizin derdine çare bulmak için kendisini bir hastaneye götürünüz ve operatöre muayene ettiriniz. Onun derdinden ancak kendisini muayene edecek bir hekim anlar.

■

Aksaraydan Bay Yunus'a:

Arkadaşınızın iddiasına şaştık. Peygamberimiz Hazreti Muhammed'in babası Abdullah'tır. Din kitaplarında babasının bulunmadığı yazılı olan Peygamber Hazreti İsa'dır.

■

Okuyucularımızdan Bayan M. Esendere' ye:

Ameliyat olmuş, bir dereceye kadar hayatınızı sigorta etmişsiniz. Aklınıza her dakika ölümü getirmeyiniz. Sinirlerinizi düzeltmek için bir hekime müracaat ediniz.

■

İzmirden bayan okuyucumuza:

Sizin gibi pek genç yaşta olanların saçlarının ağardığı görülüyor. Bu irsî veya bir hastalık neticesi olabilir. Bu bir utanma mevzuu olamaz. Eğer müracaat edeceğiniz bir hekim çaresini bulamazsa siz de herkesin yaptığı gibi saçlarınızı boyatmalısınız.

■

Yıldızelinden Bay G. Erdal ve arkadaşlarına:

Tarih, biyoloji, edebiyat gibi dersler üzerinde dikkatinizi teksif edememenizin sebebi kendi suçunuz olsa gerek. Bunlar en önemli ders konularıdır. Fırsat buldukça bu derslere ilginizi çekecek kitaplar okumalı, aranızda konuşmalar yapmalısınız. Dikkat alâkadan gelir.

FAİKA HANIM MADALYA ALDI

Diyarbakır okuyucularımızdan Sabri Ağaoğlu'nun eşi Faika Ağaoğlu yukarıda neşrettiğimiz resmi bize göndererek dokuz çocuğunun sağ olması sebebiyle Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığınca bir madalya ile taltif edildiğini yazmakta ve bu münasebetle okuyucularımıza numara sırasiyle ailesini tanıtmaktadır. 1. Aile reisi Sabri Ağaoğlu (Zirai Donatım Kurumu Bölge Müdürlüğünde veznedar), 2. Faika Ağaoğlu (Ev kadını), 3. Suzan (Kız Sanat Enstitüsünde talebe), 4. Muzaffer (Aynı okulda talebe), 5. Ali Rıza (Gece Ticaret Lisesinde talebe), 6. Nevzat, 7. Nevaf (Her ikisi de ortaokulda talebe), 8. Niyazi (Diyarbakır Kolejinde talebe), 9. Adnan (Süleyman Nazif İlkokulunda talebe), 10. Cengiz (henüz okumuyor), 11. Erdoğan (o resimde yok). Faika Hanımı aldığı madalya dolayısiyle tebrik eder, aileye sağlık dileriz...

Okuyucularımızdan Bay İ. P. ye:

Malî durumunuz iyi olduğuna göre tahsilinizi tamamlamanız daha doğru olur. Tahsiliniz bittikten sonra evlenirsiniz.

Okuyucularımızdan C. B. ye:

Biz okuyucularımızın mektuplaşmalarına ve evlenmelerine tavassut etmiyoruz. Kendinize uygun bir eşi tanıdıklarınız vasıtasiyle aramanız yerinde olacaktır.

■

Lâdikten Bay Ahmet'e:

1943 senesinde ağustosun ikinci günü pazartesiye raslamıştır.

■

Somadan oto tamircisi okuyucumuza:

Hayat doktoru ancak bir hastalık hakkında umumi mahiyette bilgi verebilir. Bu bilgi tedavide kullanılamaz. Göbek düşüklüğü dediğiniz rahatsızlığın mahiyetini muhakkak sizi muayene eden bir hekimin tâyin etmesi lâzımdır. Tavsiyelerle hareket etmeniz sizin için zararlı olur.

YENİ ÇIKAN KİTAPLAR

HEP BU TOPRAKLAR İÇİN

Yerli roman. Yazan: Fikret Arıt. Marmara denizindeki küçük adaların Millî Mücadele ve Kurtuluş Savaşı günlerindeki, hiç bilinmiyen acı macerasının romanı. Tevzi yeri: F. Bozkurt Kol. Şti. Posta Kutusu 1275, İstanbul. Fiatı: 5 lira.

BİLMECE

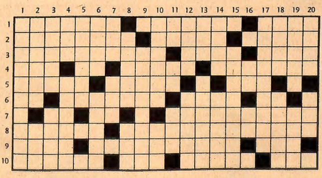

GEÇEN HAFTAKİ BİLMECENİN ÇÖZÜMÜ

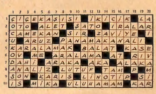

SOLDAN SAĞA: 1: Parazitler — Çok yüz verilmiş — Ölüm hali. 2: Bir cins su hayvanı — Muharebe — Kazın pilici. 3: Oruç tutulan otuz gün — Herkesin yakıştıramadığı hareket — Güzel. 4: Dolambaçlı bir surette anlatma — Lâhza — İnce ve yakışıklı — Yakınlık. 5: Üzümün olmamış hali — Sulh — Arapça Tanrı. 6: Alaturka telli bir saz — Kapanık — İranın şimdiki kıraliçesinin öz adı — Süt çocuğuna verilen emir. 7: Alfabedeki harflerden birinin adı — Kırmızı — İlbayın vazifesini gören. 8: Salep gibi kaynatılıp içilir — Asker ocağındaki kabdan ekleden. 9: Kuş yemi — Tanrıya gösterilen saygı hareketini yerine getiren — Tersi bir renk. 10: Bir öksürük ilâcı — Ekmek (Farsça) — Arnavutluğun idare merkezi — Hisse.

YUKARIDAN AŞAĞIYA: 1: Olağanüstü. 2: Modaya uygun — Üstüne öteberi konulan sıra. 3: Tokat — Dörtköşe. 4: En kalın kumaş — Güneş sistemindeki yıldızlardan biri. 5: Bir cins üzüm — Üçüncü şahıs. 6: Meydan — Adam öldüren. 7: Bazı eşyaya vurulunca çıkan ses — Arının yaptığı. 8: En büyük mutfak kabı — Damarlarımızdaki su. 9: Üç tarafı su ile çevrili toprak. 10: Köpek dişi izleri — Bir cins geyik. 11: Su — Yapılan fiil — Elektrik ölçüsü. 12: Tersi bakla ezmesi — Nazikâne çağırma. 13: Demiryolu — Takvim başlangıcı. 14: Ziya — İnerin aksi. 15: Portatif bölme. 16: Mısır Tanrısı — Hitap. 17: Mâruf bir soyadı. 18: Tersi büyük gece müsameresi — Görme bastalığı. 19: Maddetenin aksi — Işık. 20: Paydos — Hınç.

KARIKATER

Sizin de Yüzünüz Her An Gülebilir

15 OCAK ÇEKİLİŞİ TALİHLİLERİNDEN BİR GRUP

İLK HEYECAN... Bayan Kadriye Şayan 50.000 lira kazandığını öğreniyor.

BAY İSMET ARTUN Üsküdar, İstanbul
(Apartman Dairesi)

BAYAN DODİ YAFET Kadıköy, İstanbul
(Apartman Dairesi)

BAY SÜLEYMAN TAVAS Söke,
(Apartman Dairesi)

BAY NİYAZİ SELÇUK Bursa, (Apartman Dairesi)

Bankamızda açtıracağınız en az 400 liralık tasarruf hesabı, 4 kur'a numarasile ikramiye çekilişlerine katılmanızı sağlar.

Yapı ve Kredi Bankası